

871-5572

๑๖ 177

๖๖

การศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ด้านจริยศึกษาของนักเรียนในระดับประถมศึกษา
โดยใช้สไลด์เพื่อกับการสังเกตแบบทสมมติ

ปริญญาโท

ของ

พรพวง สุวรรณรงค์

16 เม.ย. 2535

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษาามดุษฎี

เมษายน 2528

ลิขสิทธิ์ เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

177175

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำวันสี่และคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปัญหานี้จน
ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษาหาบัณฑิต
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการที่ปรึกษา

.....ประธาน
.....กรรมการ

คณะกรรมการสอบ

.....ประธาน
.....กรรมการ
.....กรรมการ

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้เนื่องจากได้รับคำแนะนำและความช่วยเหลือ
อย่างดียิ่งจากรองศาสตราจารย์ชม ภูมิภาค ประธานกรรมการที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์
ไพโรจน์ เบาลือ กรรมการที่ปรึกษาและอาจารย์สมหวัง ศุภรัตน์ กรรมการสอบ ผู้วิจัย
รู้สึกซาบซึ้งและขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ด้วย

กราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ดวง เคื่อน พันธ์มนาวินที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ
ในการสร้างแบบสอบถามการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการโรง
เรียนอนุบาลอุบลราชธานีที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ในเรื่องเครื่องฉายสไลด์และอุปกรณ์
ประกอบในการฉาย ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงเรียนปทุมวิทยากรและอาจารย์ใหญ่
โรงเรียนบ้านท่าบ่อ อำเภอมือเมืองอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี ตลอดจนคณะครูและ
นักเรียนทุกคนที่ได้ให้ความร่วมมือในการทดลองการวิจัยและทดลอง เครื่องมือในการวิจัย

สุดท้ายขอขอบคุณ คุณพิธาน พันทองที่ได้กรุณาให้คำแนะนำช่วยเหลือในค่าน
ต่างๆอันเป็นประโยชน์นับตั้งแต่เริ่มการวิจัยเป็นต้นมา และที่จะลืมเสียมิได้ผู้วิจัยขออ
การวะและระลึกในพระคุณของคุณพ่อคุณแม่ที่คอยช่วยเหลือ เป็นกำลังใจและช่วยเหลือในค่าน
ทุนทรัพย์ซึ่งนับเป็นกำลังอันสำคัญที่ทำให้การทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ จึงขอประกาศ
ไว้ ณ ที่นี้ด้วยความสำนึกในพระคุณยิ่ง

พรรณสว่าง สุวรรณรงค์

สารบัญ

บทที่

หน้า

1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	1
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	7
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	7
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	7
	ค่านิยมศัพท์เฉพาะ	8
	ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	9
2	เอกสารและการวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
	คุณลักษณะเฉพาะของสไลด์ไทย	10
	ผลการวิจัยเกี่ยวกับการสอนด้วยสไลด์	12
	วิธีสอนแบบประสบการณ์นำทางการ	14
	ความเป็นมาของสถานการณ์สมมติ	16
	ความหมายของการแสดงบทบาทสมมติ	17
	ขั้นตอนในการใช้บทบาทสมมติในการเรียนการสอน	19
	สมมติฐานของการวิจัย	20
3	วิธีดำเนินการทดลอง	21
	การเลือกกลุ่มตัวอย่าง	21
	วิธีดำเนินการแบ่งกลุ่มตัวอย่าง	21
	แบบแผนการทดลอง	22
	เนื้อหาวิชาที่ใช้ในการทดลอง	23
	การสร้างเครื่องมือสำหรับใช้ในการทดลอง	23
	การสร้างแบบวัดผลการเรียนรู้ด้านจริยธรรม	25
	การดำเนินการทดลอง	26
	สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล	27

4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	30
5	สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	34
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	34
	สมมติฐานของการวิจัย	34
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	34
	ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	35
	การดำเนินการทดลอง	36
	การวิเคราะห์ข้อมูล	36
	สรุปผลการทดลอง	37
	อภิปรายผล	37
	ข้อเสนอแนะ	39
	บรรณานุกรม	40
	ภาคผนวก	47

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

1	แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่าง	22
2	แสดงแบบแผนการทดลอง	23
3	แสดงค่าสถิติพื้นฐาน เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนการให้เหตุผล เชิงจริยธรรมด้านความรักชาติ ความกล้าหาญ และความเสียสละ ของนักเรียนที่เรียนโดยใช้การสังเกตบทบาทสมมติแล้วมีการอภิปราย กับการดูสไลด์เทปแล้วมีการอภิปราย	31
4	แสดงค่าสถิติพื้นฐาน เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนการให้เหตุผล เชิงจริยธรรมด้านความรักชาติ ความกล้าหาญ และความเสียสละ ของนักเรียนที่เรียนโดยใช้สไลด์เทปแล้วอภิปรายกับการสอนโดยวิธี สอนตามปกติแล้วอภิปราย	32
5	แสดงค่าสถิติพื้นฐาน เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนการให้เหตุผล เชิงจริยธรรมด้านความรักชาติ ความกล้าหาญ และความเสียสละ ของนักเรียนที่เรียนโดยใช้การสังเกตบทบาทสมมติแล้วมีการอภิปราย กับการสอนโดยวิธีสอนตามปกติแล้วอภิปราย	33
6	แสดงค่าอำนาจจำแนก (๕) เป็นรายชื่อของแบบสอบถามการให้เหตุผล เชิงจริยธรรมด้านความรักชาติ ความกล้าหาญ และความเสียสละ ..	49
7	แสดงค่าสถิติพื้นฐานการหาคุณภาพของเครื่องมือ	50

บทนำ

ในอีกด้านหนึ่งเราเข้าใจว่าการดำเนินการศึกษาคือกระทำโดยง่ายเพียงให้มี
นักบริหารและนักวิชาการซึ่งเป็นระบบ 2 มิติคือพอแล้ว แต่เดี๋ยวนี้เราได้ประจักษ์ชัดแล้ว
ว่าการยึดแนวคิดในการดำเนินการศึกษาเป็นแบบ 2 มิติคือ มีเฉพาะ "งานบริหารและ
งานวิชาการ" นั้นก่อให้เกิดปัญหาในส่วนที่เกี่ยวกับการค้ำชูคุณภาพของผลิตผลทางการศึกษา
หลายประการและจำเป็นที่จะต้องนำมิติที่ 3 ทางการศึกษาคือ "นวัตกรรมการศึกษา" มาช่วยเสริมงานบริหารและงานวิชาการให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ
การศึกษานวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษามีจุดมุ่งหมายเพื่อที่จะให้ความรู้พื้นฐาน
สำหรับบุคลากรทางการศึกษาทั้ง 3 กลุ่ม คือ 1. นักบริหาร ผู้ประสงค์จะดำเนินการ
การศึกษาให้มีคุณภาพสูง 2. นักวิชาการ ผู้เฝ้าหวัดการสอนและการถ่ายทอดความรู้
ที่มีคุณภาพ 3. นักเทคโนโลยีทางการศึกษา ผู้ประสงค์จะมีความก้าวหน้าเท่าทันต่อการ
เปลี่ยนแปลงทางการศึกษาของโลกทั้งมวล (ชัยยงค์ พรหมวงศ์ 2523 : ก)

เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่าการทำงานจะให้เกิดประสิทธิภาพจำเป็นจะต้อง
มีจุดมุ่งหมายหรือเป้าหมายที่แน่นอน ในทางการศึกษาก็เช่นเดียวกันในการจัดระบบ
การศึกษาของไทยปัจจุบันได้ตั้งจุดมุ่งหมายของการศึกษาไว้โดยมุ่งให้ผู้เรียนได้รับการศึกษา
ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. พหุศึกษา (Cognitive Domain) หมายถึงการเรียนรู้เกี่ยวกับข้อเท็จจริง
(Fact) หลักเกณฑ์ (Principle) ความคิดรวบยอด (Concept)
2. จริยศึกษา (Affective Domain) หมายถึงการเรียนรู้เกี่ยวกับทัศนคติ
(Attitude) ความเข้าใจ (Understanding) และค่านิยม (Value)
3. ทักษะศึกษา (Psychomotor Domain) หมายถึงการเรียนรู้จากการกระทำ
ที่แสดงออกทางกายและเคลื่อนไหวร่างกาย เช่น การเรียนว่ายน้ำ เรียนขับรถ
อ่านออกเสียง ทาทาง เล่นกีฬา เป็นต้น (วีระ คันธะกุล 2525 : 137 - 138)

ถึงแม้ว่าการตั้งจุดมุ่งหมายของการศึกษาทั้ง 3 หมวดนี้จะสามารถควบคุมพฤติกรรมการเรียนรู้ของคนได้หมดแล้วก็ตามแต่ในทางปฏิบัติยังมีปัญหาเกิดขึ้นมากมายซึ่งถากระบการทำงานโดยผลที่ได้รับทั้งปริมาณและคุณภาพมากกว่าทรัพยากรที่ใช้ เราถือว่าระบบนั้นมีประสิทธิภาพมาก ถากระบใดที่ได้รับผลที่ได้ต่ำกว่าทรัพยากรที่ใช้เป็นวัตถุดิบ เราถือว่า เป็นระบบที่มีประสิทธิภาพต่ำ แดถาเราเฝ้าเอาวิธีใหม่ ๆ มาใช้ทำให้ผลทางระหว่างผลที่ได้รับกับทรัพยากรที่ใช้ในการลงทุนสูงถากระบอื่น ๆ ที่เคยใช้มาแล้วเราถือว่าระบบนั้น มีประสิทธิภาพสูง วิธีการใหม่ ๆ ที่ว่านั้นก็คือเทคโนโลยีทางการศึกษานั้นเอง

(นิพนธ์ สุขปรีย์ 2519 : 16 - 17)

คำว่าเทคโนโลยีทางการศึกษามีไ้หมายเฉพาะแต่เพียงทักษะการระอย่าง เดียว วิธีการหรือเทคนิคใหม่ ๆ ที่ไม่คงใช้ทักษะการระอย่างใดเลยที่นำมาปรับปรุงให้วิธีการสอนหรือวิธีการศึกษามีผลดีหรือมีประสิทธิภาพสูงขึ้น ก็ถือว่าเป็นเทคโนโลยีทางการศึกษา เหมือนกัน (จรรยา วงศ์สายัณห์ 2515 : 31 - 32)

อรพินธุ์ ประสิทธิรักษ์ (อรพินธุ์ ประสิทธิรักษ์ 2526 : 69) ได้ให้ความหมาย เกี่ยวกับเทคโนโลยีทางการศึกษาไว้ว่า

เทคโนโลยีทางการศึกษามีความหมายกว้างไกลกว่าที่คนส่วนใหญ่คิดมาก ตามปกติ เมื่อเอ่ยถึงเทคโนโลยีทางการศึกษาคนส่วนใหญ่จะนึกถึงเทคโนโลยีจำพวก เครื่องมือหรือ อุปกรณ์จำพวกเครื่องมือ (Hardware) ที่คนนำมาใช้เป็นต้นว่า ภาพยนตร์ โทรทัศน์ เทปบันทึกเสียง ความจริงแล้วเทคโนโลยีทางการศึกษาเป็นเรื่องเกี่ยวกับการวางแผนออกแบบยุทธศาสตร์การสอน (Instructional Strategy) การประเมินผลประสิทธิภาพทางการเรียน ตลอดจนหาทางปรับปรุงแก้ไขปัญหากลาง ๆ เพื่อให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นจะเห็นได้ว่าเราไม่ได้อาศัยเพียงเทคโนโลยีทางด้านเครื่องมือ (Tools Technology) อย่างเดียวเท่านั้นแต่เรายังคงอาศัยเทคโนโลยีที่เป็นระบบ (Systems Technology) อย่างมากอีกด้วย

วัสดุ เครื่องมือเทคโนโลยีทางการศึกษาทั้งหลายที่นำมาใช้สำหรับการเรียน การสอนนั้น วัสดุเครื่องมือประเภทที่นำเสนอโดยการฉายช่วยให้นักเรียนเรียนรู้ได้ก็เพราะ ผู้เรียนสามารถรับรู้ได้ 2 ทางคือรับรู้ทางสายตาและจากการฟังประกอบกันจึงช่วยให้เกิด ประสิทธิภาพทางการเรียนสูง (เสรี กรีนหา 2521 : 17) ความดีของห้องฉาย และแสงสว่างที่ปรากฏยังเป็นสิ่งกระตุ้นดึงดูดใจนักเรียนมีสมาธิสนใจบทเรียนยิ่งขึ้นอีกด้วย

ในบรรดาสื่อการสอนที่นำเสนอโดยการฉายด้วยกันแล้ว สไลด์นับเป็นสื่อที่มีคุณค่า เหมาะที่จะนำมาใช้ในการเรียนการสอนอย่างยิ่ง ทั้งนี้เพราะสไลด์เป็นสื่อที่ผลิตและทำ สำเนาได้ง่าย ราคาไม่แพงใครสามารถผลิตได้เองให้ตรงกับความต้องการ เนื้อเปรียบเทียบ กับภาพยนตร์หรือฟิล์มสกริป ซึ่งมีขั้นตอนการผลิตและการใช้ยุ่งยากกว่า สไลด์ใหม่ดีในการสอน ข้อเท็จจริงบางเนื้อหาหักเหกับภาพยนตร์ ทั้งนี้เพราะสไลด์มีความเหมาะสมกับสภาพการ รมางอย่างเป็นคณา การเปลี่ยนภาพเป็นไปในอัตราที่นักเรียนต้องการ เปิดโอกาสให้นักเรียน มีส่วนร่วมได้ (เบรื่อง กุณ 2525 : 63) ยิ่งกว่านั้นยังมีวิธีการอีกอย่างหนึ่งของการ ใช้สไลด์ให้เกิดผลดีคือ การบันทึกเสียงคำบรรยายหรือเสียงคำบรรยายประกอบดนตรีเปิด ให้นักเรียนฟังไปรอบ ๆ กับการดูภาพ นอกจากนั้นการเคลื่อนย้ายก็ทำได้สะดวกและเก็บ รักษาได้ง่ายอีกด้วย (Raaf. 1972 : 324 - 328)

จากแผนการศึกษาชาติ พุทธศักราช 2520 ในหมวดการศึกษาและส่งเสริม ความก้าวหน้าทางวิชาการระบุว่า "ให้จัดสรรวัสดุอุปกรณ์ทางการศึกษาตลอดจนจัดหา วิธีการและเทคโนโลยีทางการศึกษามาใช้ในการศึกษาอย่างเหมาะสมแก่สภาพท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมความเท่าเทียมกันในคุณภาพของการศึกษา" (แผนการศึกษาชาติ พุทธศักราช 2520 : 4)

ปัญหาอุปสรรคข้อขัดข้องในการลงทุนทางการศึกษานั้นมีมาก สิ่งที่ต้องพิจารณา คือ ทำอย่างไรจึงจะลงทุนน้อยแต่ได้ค่าไ้มาก การนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้จำเป็นจะต้อง อาศัยการลงทุน จะต้องใช้งบประมาณจำนวนมาก ฉะนั้นจึงจำเป็นที่จะต้องพิจารณาว่า เทคโนโลยีที่จะนำเข้ามาใช้นั้นมีความเหมาะสมหรือไม่

ทั้งนี้กล่าวมาแล้วแต่ก่อนแล้วว่าเทคโนโลยีทางการศึกษานั้นมีได้ หมายถึงเฉพาะแต่เครื่องมือประเภท Hardware หรือเครื่องมือทางคานัลอิเลคโทรนิคที่ทันสมัยเท่านั้น เทคโนโลยีทางการศึกษายังหมายถึง วัสดุ เทคนิค กลวิธี แนวความคิด และสิ่งอื่น ๆ ทั้งหลายทั้งปวงที่จะอำนวยความสะดวกและเสริมสร้างให้เกิดประสิทธิภาพประสิทธิผลของการศึกษา ดังนั้นการที่โรงเรียนใดไม่มีเครื่องคอมพิวเตอร์ ไม่มีเครื่องฉายภาพยนตร์ ไม่มีเครื่องฉายสไลด์ก็หมายความว่าโรงเรียนนั้นไม่ใช่เทคโนโลยีทางการศึกษา เขาอาจจะเห็นว่าเครื่องมือเหล่านั้นไม่ใช่เทคโนโลยีที่เหมาะสมสำหรับโรงเรียนของเขาได้ (อรพันธุ์ ประสิทธิ์รักษ์ 2526 : 142) และการที่ในวงการศึกษายังมีความลังเลใจ ไม่กล้าลงทุนนำเทคนิคหรือเทคโนโลยีทางการศึกษาใหม่ ๆ มาใช้ให้ครบถ้วนนั้นก็เพราะเหตุผลกล่าวคือ เทคนิคหรือเทคโนโลยีใหม่ ๆ บางอย่างยังไม่เห็นได้ชัดว่าจะได้ผลอย่างไรในทางการศึกษา แม้ว่าจะใช้ไทม์ลี้ในทางอื่นมาแล้วก็ไม่ได้นิยามความว่าจะใช้ไทม์ลี้ในทางการศึกษาคงเสมอไป บางอย่างก็ต้องการลงทุนที่สูงเกินไปจนไม่ทำให้แน่ใจได้ว่าจะไม่มีความเสี่ยงที่ถูกลูกความแก่ไทม์ลี้เหล่านี้ (วรุณ วรศักดิ์ 2518 : 17 - 21)

สุภรณ์ ประคัมแก้ว (สุภรณ์ ประคัมแก้ว 2525 : 5) ได้ให้ข้อคิดเกี่ยวกับการเรียนการสอนตามหลักสูตรประถมศึกษา ปีการศึกษา 2521 ว่า "กระบวนการเรียนการสอนตามหลักสูตรใหม่ของศึกษานิเทศก์ แผนการสอน กำหนดการสอน การวางแผนหนังสือเรียน สื่อการเรียนการสอน ครูจะให้เป็นแบบอย่างเดียวกันเหมือนแต่ก่อน หรือสอนให้ท่องจำเนื้อหาเป็นสำคัญ การสอนของครูต้องยึดหลักให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมปฏิบัติกิจกรรมให้มากที่สุด ครูจะปฏิบัติตนเป็นพระเอกคนเดียวไม่ได้เพราะเรามีจุดมุ่งที่จะให้เด็กคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น และเล่นในชุมชน" จะเห็นได้ว่าการเรียนในปัจจุบันได้มุ่งเน้นที่เด็กเป็นสำคัญโดยยึดหลักให้เด็กได้กระทำหรือได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ

Dale F. Keller กล่าวว่า "ประสบการณ์เป็นรากเหง้าที่แท้จริงของการเรียนรู้" (Experience is the grass roots of all learning) แนวคิดที่ถือเอานักเรียนเป็นสำคัญ (Pupil-Centric Patterns) นี้เกิดขึ้นเพราะไม่เห็นด้วยกับหลักวิชาวิธีสอนที่เอาครูเป็นสำคัญ ซึ่งได้เริ่มขึ้นในทศวรรษที่ 2 ของคริสต์ศตวรรษในปัจจุบันนี้เอง

โดยมีอิทธิพลของ John Dewey เป็นแรงกลไกที่สำคัญ ผู้ที่คิดเห็นในแนวนี้เห็นว่าความสนใจของนักเรียนเป็นสิ่งสำคัญยิ่งในอันที่จะทำให้การเรียนโดยลดี การปฏิบัติให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการพิจารณากระบวนการเรียนของตนเป็นการปฏิบัติที่บุคคลและถูกของตามหลักจิตวิทยา (วารสารจันทร์เกษม 2515 : 115) ซึ่งหากจะพิจารณาการจัดประเภทสื่อการสอนตามแนวคิดของ Edgar Dale (Dale, 1969, pp. 42 - 53) จะเห็นว่าเคลไดแบ่งประเภทของสื่อการสอนออกเป็นประเภทต่าง ๆ 11 ประเภทโดยพิจารณาจากลักษณะของประสบการณ์ที่ได้รับจากสื่อการสอนประเภทนั้น โดยอีกเอาความเป็นนามธรรมและรูปธรรมเป็นหลักในการจัดแบ่งประเภท เคลได้อาว่าประสบการณ์ตรงที่นักเรียนทำโดยจริงและนี่จุดมุ่งหมายนั้นเป็นประสบการณ์ที่มีความเป็นรูปธรรมมากที่สุด ส่วนประสบการณ์อื่น ๆ นั้นมีความเป็นรูปธรรมน้อยลงไปเรื่อย ๆ จนกระทั่งเป็นนามธรรมมากที่สุดคือ ประสบการณ์ประเภทจินตสัญลักษณ์ เคลไดเขียนให้เห็นความเกี่ยวพันของประสบการณ์ต่าง ๆ ซึ่งเรียกว่า "กรวยประสบการณ์" (Cone of Experience) ไว้ดังนี้ (ชม ภูมิภาค 2526 : 20)

1. การกระทำจริงกับสภาพที่เป็นจริงควบคุมมุ่งหมายของผู้กระทำ
2. ประสบการณ์จำลอง ได้แก่สถานการณ์จำลอง หุ่นจำลอง ภาพยนตร์ทัศน
3. ประสบการณ์ทางภาพ เช่น สไลด์ ภาพแสดงต่าง ๆ
4. การสาธิต เป็นการแสดงการกระทำต่าง ๆ โดยผู้เรียนสังเกต
5. การทัศนศึกษาออกสถานศึกษา
6. นิทรรศการ เป็นการดูของจริงหรือหุ่นจำลองที่ได้นำมาจัดแสดงไว้
7. โทรทัศน์ ดูจากรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษา
8. ภาพยนตร์ เป็นภาพยนตร์สอน ภาพยนตร์ที่มีความเป็นรูปธรรมน้อยกว่าโทรทัศน์ตรงความรู้สึกของผู้รับประสบการณ์ ผู้ชมภาพยนตร์มีความรู้สึกว่าการภาพยนตร์มีความใหม่ความสดน้อยกว่าโทรทัศน์
9. พวภาพนิ่งและเสียงทั้งหลาย ได้แก่ สไลด์ ฟลิ้มสทริป ภาพโป่งแสง ภาพพิมพ์แสง เทปบันทึกเสียง แผ่นเสียง รายการวิทยุ

10. ทักษณลักษณะ อาทิเช่น แผนภูมิ แผนสถิติ แผนที่ การ์ตูน ภาพล้อ และสัญลักษณ์ต่างๆ

11. วจนสัญลักษณ์ ได้แก่ ข้อความที่เป็นสิ่งขี้กเขียนหรือคำพูดจากปากของณพุก

หากจะพิจารณาจากกรวยประสบการณ์ของเคลแล้วประสบการณ์นากการ เป็นขบวนการเรียนที่ได้รับการกล่าวถึงและสนับสนุนให้นำมาใช้ในการเรียนการสอนได้อย่างกว้างขวาง เพราะเป็นกิจกรรมการเรียนที่สามารถปฏิบัติได้ทุกระดับการเรียนและทุกโรงเรียนโดยการลงทุนที่ไม่มากนัก ในการใช้หลักสูตรประถมศึกษา 2521 กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยมีเจตนาอันแน่วแน่ที่จะพัฒนาและสร้างนิสัยเด็กให้เป็นคนที่มีคุณธรรม ร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์มีจิตใจร่าเริงแจ่มใสมีรสนิยมดี การจะสร้างนิสัยเหล่านี้ให้แก่เด็ก ผู้นำหลักสูตรไปใช้จะต้องปฏิบัติโดยให้เด็กได้ปฏิบัติจริงให้มากที่สุด ให้ได้ฝึกม่อยๆท่อย่อยๆ จนเกิดความเคยชินเป็นนิสัย กิจกรรมที่ควรจัดให้แก่เด็กได้แก่ การค้นคว้า การอภิปราย การโต้วาที การทำงานเป็นกลุ่ม การแสดงละคร การเลอบทบาทสมมติ ฯลฯ เป็นต้น (หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2525 : 94 - 96)

จากปัญหาต่างๆที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยเห็นว่าเนื่องจากประเทศของเราเป็นประเทศที่ยากจน เทคโนโลยีด้านเครื่องมือส่วนมากราคาแพง หลายอย่างไม่เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมไทย กล่าวคือ โรงเรียนต่างๆทั้งในเมืองและในชนบทยังไม่สามารถซื้อเครื่องมือไปใช้ได้อย่างทั่วถึง แต่ในการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนบรรลุจุดหมายนั้น ยังมีวิธีการให้เลือกอีกหลายวิธีโดยเฉพาะวิธีการแสดงบทบาทสมมติซึ่งเป็นนากการอย่างหนึ่งที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนได้เป็นอย่างดี จากหลักการและเหตุผลดังกล่าวจึงน่าจะได้ทำการวิจัยว่าผลการเรียนรู้ของผู้เรียนในด้านจริยธรรมของเด็กในระดับประถมศึกษาซึ่งเรียนโดยวิธีการคุสไลด์เทียบกับการเรียนโดยวิธีการแสดงบทบาทสมมติจะมีผลแตกต่างกันหรือไม่ เพื่อจะได้เป็นแนวทางในการนำเอาเทคโนโลยีทางการศึกษาที่เหมาะสมมาใช้ปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับสภาพของท้องถิ่นของไทยต่อไป

ความหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบผลการ เรียนรู้ด้านจริยศึกษาของนักเรียนที่เรียน โดยวิธีการแสดงบทบาทสมมติแล้วอภิปรายกับการ เรียนโดยวิธีคู่สไลด์ เทปแล้วอภิปราย
2. เพื่อศึกษา เปรียบเทียบผลการ เรียนรู้ด้านจริยศึกษาของนักเรียนที่เรียน โดยวิธีคู่สไลด์ เทปแล้วอภิปรายกับการ เรียนโดยวิธีสอนปกติแล้วอภิปราย
3. เพื่อศึกษา เปรียบเทียบผลการ เรียนรู้ด้านจริยศึกษาของนักเรียนที่เรียน โดยวิธีแสดงบทบาทสมมติแล้วอภิปรายกับการ เรียนโดยวิธีสอนปกติแล้วอภิปราย

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการ เรียนการสอนคือ

1. ผลของการศึกษานี้จะทำให้เห็นว่าความสามารถในการสอนโดยวิธีการแสดง บทบาทสมมติไปใช้แทนการ เรียนการสอนโดยวิธีคู่สไลด์ เทปได้หรือไม่
2. ทำให้ทราบแนวทางในการปรับปรุงวิธีการ เรียนการสอนเพื่อให้มีประสิทธิภาพ ยิ่งขึ้นและ เพื่อเป็นการแก้ปัญหาคาดแคลนสื่อประเภทเครื่องนอในโรงเรียนที่ห่างไกล

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. กลุ่มตัวอย่างในการศึกษานี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียน ปทุมวิทยากร อำเภอเมืองอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 90 คน โดยมาโดยการสุ่มและได้แบ่งกลุ่มการทดลองดังนี้

- กลุ่มทดลอง ก. ศึกษาจากการคู่สไลด์ เทปแล้วมีการอภิปราย
- กลุ่มทดลอง ข. ศึกษาจากการใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติแล้วมีการอภิปราย
- กลุ่มควบคุม ค. ศึกษาจากการสอนโดยวิธีสอนปกติแล้วมีการอภิปราย

2. ทำการทดลองในภาคเรียนที่ 3 ปีการศึกษา 2527
3. ผู้วิจัยทำหน้าที่เป็นผู้สอนเองทั้ง 3 กลุ่ม
4. เนื้อหาที่ใช้สอนในการทดลองคือเรื่อง "บุคคลสำคัญ" ตอนบ้านนางระจัน
5. เนื้อหาที่ใช้ในการทดลองเป็นเนื้อหาที่กลุ่มตัวอย่างไม่เคยเรียนในชั้นเรียน

มาก่อน

6. สไลด์ที่ใช้สอนมีขนาด 2×2 นิ้ว จำนวน 45 ภาพ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

1. การแสดงบทบาทสมมติ หมายถึง กิจกรรมการแสดงของเด็กที่มีการกำหนดสถานการณ์สมมติขึ้นมาและกำหนดบทบาทเฉพาะตัวให้แกสมาชิกแต่ละคนในกลุ่มให้แสดงบทบาทนั้น ตามข้อที่กำหนดไว้ เป็นการแสดงที่ไม่มีการชองดวงหน้า ผู้แสดงจะแสดงบทบาทไปตามลักษณะนิสัยของตัวละครที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและถือเอาการแสดงออกนั้นทั้งด้านความรู้สึกและพฤติกรรมของผู้แสดงมาเป็นข้อสังเกตเพื่อการเรียนรู้
2. สไลด์เทป หมายถึง สไลด์สีธรรมชาติที่มีขนาด 2×2 นิ้ว ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยให้เสียงบรรยายและเสียงดนตรีประกอบที่ละเอียด
3. ผลการเรียนรู้ด้านจริยศึกษา หมายถึง คะแนนที่ได้จากการตอบแบบทดสอบวัดการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมค่านิยมรักชาติและความเป็นเอกราชของชาติไทย
4. การสอนโดยวิธีสอนปกติ หมายถึง การสอนที่ครูเป็นผู้บรรยายให้นักเรียนฟังซึ่งอาจมีสื่อประเภทหนังสือเรียนหรือรูปภาพประกอบในการบรรยายเท่านั้น

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ วิธีการสอนซึ่งแบ่งเป็น 3 วิธี คือ

1. วิธีการสอนโดยให้คลัสเตอร์แลกเปลี่ยนการอภิปราย
2. วิธีการสอนโดยให้แสดงบทบาทสมมติแล้วมีการอภิปราย
3. วิธีการสอนโดยวิธีสอนปกติแล้วมีการอภิปราย

ตัวแปรตาม

ผลการเรียนรู้ทางด้านการ**จริยธรรม**

เอกสารและการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

คุณลักษณะเฉพาะของสไลด์เทป

สไลด์เป็นภาพสีโปร่งแสง ภาพของสไลด์ที่ปรากฏบนจอพร้อมกันมีค่าบรรยายประกอบทำให้ผู้เรียนได้รู้ทั้งทางหูและทางตา ย่อมทำให้เกิดการรับรู้ได้มากและเข้าใจได้ชัดเจน (บริษัทโกดัก 2519 : 239) และได้รับความบันเทิงไปพร้อมกันจากการรับรู้ทางตาและทางหูจะทำให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพสูง (Wittich and Schuller 1957 : 398) คุณค่าของสไลด์ทางด้านการศึกษามีเท่ากับรูปภาพ แต่สามารถเก็บรักษาและทำสำเนาได้ง่ายกว่า การผลิตก็ง่ายสามารถผลิตเองโดยใช้กล้องถ่ายภาพขนาด 35 มิลลิเมตร แล้วอัดแผ่นฟิล์มลงในกรอบขนาด 2 X 2 นิ้ว ครึ่งยังสามารถฉายและปรับภาพให้เข้าขนาดตามที่ต้องการได้ และสามารถย้อนกลับมายังภาพที่ผ่านไปแล้วซ้ำอีกได้ หรือหยุดภาพเพื่ออธิบายบทเรียนได้ จึงทำให้ผู้เรียนสามารถพิจารณาทำความเข้าใจกับเรื่องราวที่เรียนได้เป็นอย่างดี ขณะเดียวกันก็ทำให้เป้าหมายในการสอนเด่นชัดและลึกซึ้งยิ่งขึ้น (UNESCO. 1972 : 11 - 14)

ฮอลล์ (Hall. 1971 : 44) ได้ทำการวิจัยเรื่องการใช้สไลด์ประกอบเทปเสียง ผลปรากฏว่าการใช้สไลด์ประกอบเทปเสียงใช้สอนในห้องปฏิบัติการได้ผลดีมาก สามารถฉายทวนซ้ำได้อย่างรวดเร็วและหยุดภาพได้ ทำให้ผู้เรียนเข้าใจและจดจำได้นาน นับได้ว่าสไลด์เทปเป็นวัสดุการศึกษาอีกตัวหนึ่งที่สามารถนำไปประกอบการสอนได้เป็นอย่างดี และมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นทั้งรายกลุ่มและรายบุคคลได้อย่างกว้างขวางทั้งในและนอกโรงเรียน แสดงให้เห็นว่าสไลด์ เทปเป็นที่นิยมของครูสอนในโรงเรียนมาเป็นเวลานานแล้วและมีปริมาณเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ในปัจจุบัน จากการสำรวจเพื่อประเมินมาตรฐานโรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานครของกองส่งเสริมโรงเรียน กรมสามัญศึกษา (กรมสามัญศึกษา กองส่งเสริมโรงเรียน 2525 : 11) ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสื่อทัศนูปกรณ์

พบว่า โสภักดิ์ปรารถนาประเภทเครื่องฉายโรงเรียนมีความต้องการจะซื้อเครื่องฉายสไลด์ไว้มากที่สุด ส่วนประเภทเครื่องเสียงโรงเรียนมีความต้องการ เครื่องบันทึกเสียงมากที่สุด

วิธีทิตและชุลเลอร์ (Wittich and Schuller. 1957 : 331)

โลกกว้างถึงประโยชน์และคุณค่าโดยทั่วไปของโลกดังนี้

1. สไลด์คือภาพนิ่งที่เป็นสื่อที่มีคุณภาพมากในการสอน
2. เป็นสื่อที่สามารถเสนอได้หลายแบบ
3. เป็นที่รวมจุดสนใจ
4. สามารถผลิตได้ทั้งสีและขาวดำ
5. ผลิตได้ง่ายกว่าฟิล์มสตริปและภาพยนตร์
6. สะดวกในการฉาย
7. ไม่ต้องการห้องฉายที่มืดมากนัก
8. ราคาไม่แพงเกินไป
9. สอนได้กว้างขวางทุกวิชา

สมพงษ์ กิริเจริญ (สมพงษ์ กิริเจริญ และคณะ 2506 : 178) ได้สรุป

คุณค่าของสไลด์ไว้ดังนี้

1. เพื่อเป็นรากฐานให้เกิดความเข้าใจในสัญลักษณ์ต่าง ๆ
2. เพื่อสอนให้เกิดทักษะ
3. เพื่อสอนให้ทราบความจริง
4. เพื่อใช้แทนหรือลดขนาดอุปกรณ์อื่น
5. เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีสุนทรียภาพ
6. เพื่อให้ผู้เรียนสนใจเรื่องที่เรียนต่อไป
7. เพื่อทบทวนเรื่องที่เรียนมาแล้ว
8. เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ที่ได้รับจากประสบการณ์อื่นให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น
9. เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกทักษะมูลฐานทาง ๆ

อำนาจ ชำปรังค์ (อำนาจ ชำปรังค์ 2520 : 10 - 11) กล่าวว่า
ได้นำวิธีวิจัยและศึกษาถึงคุณค่าทางการเรียนการสอนโดยทั่วไปของสไลด์ไว้มหลายประการ
ซึ่งสรุปได้ดังนี้

1. ช่วยในการสร้างความสนใจของผู้เรียน
2. ช่วยให้การเรียนรู้ของผู้เรียนดีขึ้น
3. ทำให้เกิดความคงทนในการเรียนรู้ขอความจริง
4. เป็นอุปกรณ์ที่ประสิทธิภาพสูงในการสอนคนเป็นจำนวนมาก
5. ช่วยสร้างความรู้สึกประทับใจลึกซึ้งและกินเวลานาน

ผลการวิจัยเกี่ยวกับการสอนด้วยสไลด์

มีงานวิจัยทางการศึกษาของนักการศึกษาหลายท่านพบว่าการสอนโดยใช้สไลด์
พบให้การเรียนรู้ดีกว่าการสอนตามปกติ เช่น การวิจัยของ แมคคลัสกี้
(McClusky. 1947 : 15) ซึ่งสรุปว่าการเสนอภาพให้เด็กดีกว่าเสนอสัญลักษณ์
และการสอนโดยใช้สไลด์กว่ากับคำบรรยายจะให้ผลดีกว่าเด็กที่อยู่ในเกรด 3 ขึ้นไป
นอกจากนี้ แมค คลัสกี้ ยังได้ทำการวิจัยเปรียบเทียบวิธีสอนโดยใช้การวาดภาพบนกระดานดำ
และมีภาพประกอบ ใช้สไลด์ประกอบการสอนแบบปากกา และใช้ร่วมกับสไลด์ประกอบการ
สอน ผลปรากฏว่านักเรียนที่เรียนด้วยการดูสไลด์สามารถทำข้อสอบได้ดีกว่ากลุ่มอื่น

การวิจัยเปรียบเทียบการสอนโดยใช้สไลด์กับการสอนแบบบรรยายที่โตม
ทางการเรียนรู้ได้หักเหขึ้นกันไกล การวิจัยทดลองของ ลอรี (Lauries. 1975 :
7708 - A) ได้ศึกษาการสอนแบบบรรยายกับการสอนโดยใช้สไลด์ประกอบเพียบทเรียน
เปรียบเทียบกันโดยสอนเรื่องสภาพความสมบูรณ์ของร่างกาย ผลปรากฏว่าการสอนทั้งสอง
วิธีเป็นการสอนที่มีผลที่ขึ้นประสิทธิภาพและได้ผลหักเหขึ้นกัน

วอง (Wong. 1976 : 7028 - A) ทดลองใช้สไลด์ประกอบคำบรรยาย
แนะนำนักศึกษาในเรื่องการใช้ทุนยวิศการ เรียน เปรียบเทียบกับการแนะนำ โดยใช้
การบรรยายพบว่าการทดลองครั้งนี้ได้ผลหักเหขึ้นกัน

แมกไกว (McGuire. 1971 : 4644-A) ได้ทดลองใช้สไลด์เทปฝึก
การเขียนตัวเลขกับนักเรียน 135 คน ปรากฏว่าผู้ที่เรียนตัวเลขจากสไลด์สามารถเขียน
ไกวเร็วและถูกต้องกว่าการสอนความปกติ ซิฟ (Zyve. 1932 : 16 - 18)
ได้ทดลองเปรียบเทียบผลของการสอนนักวิทยาศาสตร์ เรื่องเศษส่วนโดยใช้สไลด์กับการสอน
โดยกระดานดำพบว่า การสอนโดยใช้กระดานดำส่วนวันจะใกล้เคียงเท่ากับการใช้สไลด์สอน
ในเวลาเพียงสองวัน

ประพัทธ์ ชัยเจริญ (ประพัทธ์ ชัยเจริญ 2515 : 45) ได้ศึกษาเปรียบเทียบ
ผลการเรียนรู้โดยใช้สไลด์สอนด้วยวิธีต่าง ๆ กับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษา
ผลปรากฏว่าการสอนโดยใช้สไลด์ใหม่ลดข้อผิดพลาดของการเรียนขอความจริงและความคงทนในการจำ
ดีกว่าการสอนแบบบรรยายและวิธีสอนโดยใช้สไลด์พร้อมคำบรรยายกับการอภิปรายแล้วฉาย
ซ้ำอีกครั้งหนึ่งให้ผลดีที่สุด

ไพโรจน์ เบ้าใจ (ไพโรจน์ เบ้าใจ 2516 : 45) ได้ศึกษาเปรียบเทียบ
ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาสุขศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 โดยใช้สไลด์เทปประกอบการสอน
โดยวิธีต่าง ๆ คือ

1. ฉายสไลด์ประกอบเทปให้เรียนทันที
2. อธิบายเนื้อเรื่อง แล้วฉายสไลด์ประกอบเทป แล้วอภิปรายซ้ำ
3. สอนแบบอธิบายโดยไม่ประกอบการสอน

ผลการศึกษาปรากฏว่า การสอนแบบอธิบายเนื้อเรื่องแล้วฉายสไลด์ประกอบเทป และ
อภิปรายซ้ำให้ผลดีที่สุด ทั้งในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการจำ

สมชาย ยืนพิณ (สมชาย ยืนพิณ 2519 : 35 - 39) ได้วิจัยเพื่อ
พัฒนาคุณภาพของสไลด์ในการผลิตสไลด์ให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น โดยกำหนดการเรียนรู้
ที่เกิดจากการศึกษาจากสไลด์เทปคำบรรยาย และสไลด์เทปคำบรรยายประกอบดนตรี
แต่ละแบบโดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ทดลองสอนเรื่องเมืองพินธุโลก
และประเพณีวัฒนธรรมไทย พบว่าสไลด์ซึ่งมีคำบรรยายประกอบดนตรีไทยเดิม ดนตรีไทยพื้น
เมือง ดนตรีสากล และใบไม้เสียงดนตรีประกอบคำบรรยาย ให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ทัดเทียมกัน นอกจากนั้นเพศก็ไม่เป็นผลแตกต่างกันด้วย

จากการวิจัยแบบของภาพที่น่าใช้ในการสร้างสไลด์พบว่า นักเรียนชอบ
ภาพถ่ายมากที่สุด ชอบภาพวาดเหมือนจริงลงมา และชอบภาพถ่ายเส้นน้อยที่สุด
(ประสงค์ นิมมา 2517 : 57 - 60) ซึ่งตรงกับผลวิจัยของพีรานูธ ภาสุรภัทร
(พีรานูธ ภาสุรภัทร 2513 : 87) ได้วิจัยเกี่ยวกับความชอบของเด็กประถมตอนต้น
และประถมตอนปลายพบว่า ชอบภาพถ่ายมากที่สุด เช่นเดียวกัน

วิธีสอนแบบประสบการณ์ทางการ

ถ้าจะพิจารณากิจกรรมการเรียนการสอนที่ถือเอาเด็กเป็นศูนย์กลางและ
ให้เด็กได้มีโอกาสเข้าร่วมในกิจกรรม (Participation) การเรียนได้มากที่สุดแล้ว
การเรียนแบบนันทนาการ เป็นอีกแบบหนึ่งที่กระทรวงศึกษาธิการสนับสนุนให้ใช้กันมาก
โดยเฉพาะในระดับประถมศึกษา เพราะเด็กได้มีโอกาสแสดงออกและได้มีส่วนร่วมใน
กิจกรรมได้มาก ซึ่งตรงกับเจตนารมณ์ของหลักสูตรที่ส่งเสริมให้เด็กคิดเป็น ทำเป็น
แก้ปัญหาเป็น กิจกรรมนี้ ได้แก่ การแสดงละคร การแสดงบทบาทสมมติ เป็นต้น
(กรมวิชาการ 2524 : 42) และถ้าจะเปรียบเทียบการเรียนการสอนเป็นการแสดง
ภาพยนตร์หรือละคร นักเรียนจะเป็นละครที่ต้องแสดง โดยมีครู เป็นก้ำกึ่งกับการแสดง
ซึ่งครูจะกำกับการแสดงให้ถูกต้องอาศัยบทละครหรือบทภาพยนตร์ที่เขียนไว้เป็นอย่างดี
(วีระ กันทะกุล 2525 : 139) โฟรเบล (Frobel) ได้พูดถึงการเล่น
(Playing) ว่าเป็นกิจกรรมปกติของเด็กและเป็นวิธีการเรียนรู้ที่ดีเยี่ยม แนวความคิด
ของโฟรเบลยังเป็นที่ยอมรับในโรงเรียนอนุบาลและโรงเรียนประถมศึกษาในปัจจุบัน

จากแผนการอบรมครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาแห่งชาติ 2526 : 12 - 17) ได้กล่าวถึงการสอนที่เน้นเด็กเป็นศูนย์กลาง
กลางความสนใจว่าควรจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้เด็กได้ดังนี้

1. การมอบหมายงานให้ทำหรือการคนควาด้วยตนเอง
2. การทำแบบฝึกหัดหรือให้การบ้าน
3. การอภิปรายกลุ่ม
4. การให้ผู้เรียนเรียนด้วยตนเอง
5. การศึกษานอกสถานที่
6. การแสดงบทบาทสมมติ
7. การสร้างสถานการณ์จำลอง
8. การทดลอง

ประสบการณ์จากการจัดเป็นกิจกรรมหนึ่งที่เด็กได้มีโอกาสร่วมในการเรียนการสอน (Participation) นับเป็นอันดับที่ 3 รองจากประสบการณ์ตรงและประสบการณ์รอง สุกัญญา ชารีวรรณ (สุกัญญา ชารีวรรณ 2520 : 58 – 60) ได้ให้คำอธิบาย เกี่ยวกับนาฏการว่า นาฏการ (Dramatization) คือการแสดงสมมติเกี่ยวกับเหตุการณ์ต่าง ๆ นาฏการที่ควรใช้ในชั้นมัธยมได้แก่

1. การแสดงละคร อาจเป็นแบบไม่ตองเตรียมตัวหรือไม่ตองซ้อมก็ได้ โดยให้นักเรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ขึ้นเอง หรืออาจจะเตรียมตัวมาและซ้อมก็ได้
2. การแสดงบทบาทของบุคคลต่าง ๆ หมายถึงการให้นักเรียนแสดงบทบาทเป็นบุคคลต่าง ๆ ในสังคมเพื่อแก้ปัญหาต่าง ๆ โดยทั้งตนเองเป็นบุคคลนั้น ๆ การแสดงนี้ไม่ตองมีการเตรียมตัวหรือไม่ตอง
3. การจำลองเหตุการณ์ (Tableau) โดยจัดฉากตอนใดตอนหนึ่งที่ประทับใจผู้แสดงกองแสดงฉายให้สับจริงไม่มีการเจรจาเพียงแต่ท่าทางเคลื่อนไหวและท่าทางแบบละครเท่านั้น

ความเป็นมาของสถานการณ์ชุมชน

สถานการณืเดิมเป็นวิธีการอย่างหนึ่งที่ใช้ในวงการทหารมาก่อนวงการอื่น
ซึ่งเริ่มในปี พ.ศ. 2500 เป็นการฝึกอบรมของทหารอาสาสมัครคนจัดการอเมริกา
(American Management Association) โคนำมาปรับปรุงใช้ในวงการธุรกิจ
โดยนำสถานการณ์จำลองมาใช้ฝึกหัดระทำงานธุรกิจในการตัดสินใจทาง ๆ และตอบ
ที่ใช้ในการฝึกหัดนักบินเพื่ยงขาดความชำนาญ โดยให้นักบินจากเครื่องบินที่จำลองเหมือน
ของจริง

ส่วนสถานการณ์จำลองที่นำมาใช้ในการศึกษาเป็นผู้นำมาใช้เมื่อไม่นานมานี้เอง โดยเขตโรงเรียนเพอร์สันทาวน์ชิพ (Jefferson Township School District) ได้เป็นผู้นำมาใช้ในวงการศึกษาเป็นครั้งแรกสำหรับฝึกผู้บริหารการศึกษา ต่อมาในปี พ.ศ. 2504 เอช ไอ เคิร์ช (H.I. Kerch) ได้นำการสังเกตบทบาทสมมติมาใช้กับนิสิตเพื่อเตรียมตัวก่อนออกฝึกสอนที่รัฐโอเรกอน (Oregon) ในปี พ.ศ. 2505 - 2506 มีการยอมรับวิธีการนี้มางและในระหว่างปี พ.ศ. 2506 - 2508 เป็นระยะที่ผู้ยอมรับวิธีการนี้ด้วยความพอใจ ในระหว่างปี พ.ศ. 2508 ถึงปัจจุบัน ได้มีการใช้การสังเกตบทบาทสมมติมากขึ้นเพราะก่อนหน้านี้รายงานว่าการสังเกตการณ์นำสถานการณ์สมมติมาใช้ในการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการสังเกตบทบาทสมมติเป็นสิ่งที่ให้ความสนุกสนานเท่านั้น ไม่ได้ให้ความรู้อะไรเลย แต่ก็มักจะมีการต่อต้านถึงขั้นไม่ใช้ในการเรียนการสอนเลยและนับแต่ปี พ.ศ. 2508 เป็นต้นมาก็มีผู้นิยมใช้วิธีการนี้อย่างแพร่หลายมากขึ้น ในปี พ.ศ. 2509 ครุยเชงก์ (Crulichshank) และคณะแห่งมหาวิทยาลัยแทนเนสซีได้สร้างโรงเรียนฝึกหัดขึ้นที่เมืองมอนโร (Monroe) เพื่อทดลองใช้การสังเกตบทบาทสมมติและเปิดโอกาสให้นักเข้ารับการสอนในปีแรก ๆ ด้วยซึ่งประสบความสำเร็จมาก (เยาพา เกษะภักดิ์ 2515 : 297)

ความหมายของการแสดงบทบาทสมมติ

การแสดงบทบาทสมมติเป็นกิจกรรมการสอนอย่างหนึ่ง ซึ่งมีให้มีความหมายไว้ต่าง ๆ กันและได้กล่าวถึงการแสดงบทบาทสมมติไว้ดังนี้

ลี (Lee. 1974 : 316) ได้ให้ความหมายของการแสดงบทบาทสมมติไว้ว่า การแสดงบทบาทสมมติหมายถึงการ เรียนรู้จากการบทบาทของนักแสดงในสถานการณ์จำลองนั้น ๆ การแสดงบทบาทสมมติ จะแตกต่างจากการแสดงละคร คือการแสดงบทบาทสมมติจะองค์ความรู้และแสดงท่าทางโดยทันทีไม่มีการ เกริ่นบทพูดไว้ล่วงหน้า การแสดงบทบาทสมมติเป็นการสนทนาที่กระทำใหม่โดยเสนอ จนกว่าการแสดงจะเป็นที่พอใจของทั้งการและการแสดงบทบาทสมมติเป็นส่วนย่อยของการแสดงละคร

เดวิส (Davis. 1962 : 427) ได้กล่าวถึงการเรียนรู้ใช้บทบาทสมมติว่าเป็นการจัดสถานการณ์เพื่อให้ผู้แสดงได้มีโอกาสแสดงออกตามธรรมชาติโดยอาศัยบุคลิกภาพของเขาอย่างเป็นอิสระในการรวมกลุ่ม สภาพการณ์ที่จะใช้ฝึกการแสดงบทบาทสมมตินั้นควรจะให้ผู้เรียนเอาใจว่าเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับเหตุการณ์ต่าง ๆ ในการแสดงไม่ว่าเป็นท้องที่มีการขอมมากอน จะมีผู้เพียงคนเดียวแสดงหรือสมาชิกในกลุ่มได้ทราบจุดมุ่งหมายที่จำเป็นบางประการของสถานการณ์ที่กำหนดไว้นั้น ระยะเวลาที่แสดงก็ใช้เวลาเพียงช่วงสั้น ๆ โดยมุ่งให้ผู้แสดงและผู้เรียนได้เรียนรู้โดยการสังเกตหรือการวิเคราะห์บทบาทที่ได้แสดงลงไป โดยมีการอภิปรายรวบรวมน้อย

จรรยา คุณมี (จรรยา คุณมี 2520 : 161) กล่าวถึงการแสดงบทบาทสมมติว่าเป็นเครื่องมือและวิธีการอย่างหนึ่งที่ใช้ในการสอนเพื่อให้ผู้เรียนมีความเข้าใจอย่างลึกซึ้งในเรื่องที่เรียนเป็นการฝึกการแก้ปัญหาและการตัดสินใจวิธีหนึ่ง เพราะในการสร้างสถานการณ์สมมติขึ้นมาได้คล้ายคลึงกับสิ่งที่เกิดขึ้นจริงมักมีปัญหาคติและความขัดแย้งต่าง ๆ ผ่าแนวกว

สุเทพ อ่อนไหว (สุเทพ อ่อนไหว 2521 : 148) ได้ให้ความหมายของการแสดงบทบาทสมมติไว้ว่าเป็นวิธีหนึ่งที่ทำให้ผู้เรียนได้แสดงออกในการทำท่าทางเลียนแบบของจริงตามที่ตนคิดว่าควรจะเป็น เช่น ท่าเดิน ท่าทักทาย ท่าวิ่ง ท่าอื่น ๆ โดยที่ผู้แสดงเอาเองว่าถ้าเป็นคนนั้นคงจะต้องทำท่าทางเช่นนั้นเป็นต้น นอกจากนี้กล่าวมาแล้วว่าการเลียนแบบท่าทางหรือเสียงของสิ่งของต่าง ๆ เช่น ท่าทักทายคน ท่าเสียงแมวร้อง การแสดงท่าทางต่าง ๆ โดยไม่คำนึงถึงสิ่งอื่นถือว่าเป็นการแสดงบทบาทสมมติทั้งสิ้น

ไมเออร์ (Maier. 1952 : 87) กล่าวถึงคุณค่าของการแสดงบทบาทสมมติไว้ว่าช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ดียิ่งขึ้นและสอดคล้องกับความคิดเห็นของแชฟเทิลและแชฟเทิล (Shaftel and Shaftel. 1967 : 31 - 35) ซึ่งกล่าวไว้ว่าบทบาทสมมติทำให้เกิดเข้าใจสาเหตุของพฤติกรรมและความรู้สึกของผู้อื่น ช่วยลดความตึงเครียดและความคับข้องใจของเด็กทำให้ทราบความต้องการของเด็กและทำให้เด็กเข้าใจตนเองดียิ่งขึ้น

สำหรับการศึกษาไทยได้กล่าวถึงคุณค่าและประโยชน์ของการแสดงบทบาทสมมติไว้กว้างพอสมควรได้ดังนี้ (กรบวิภากร 2520 ข. 186 - 190)

1. ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาความรู้สึกเกี่ยวกับตนเองในทางที่ดี
2. ให้ผู้เรียนได้มีโอกาสสำรวจความนิยมของตนเองและหาหลักยึดเหนี่ยวในการดำรงชีวิตของตน
3. ให้ผู้เรียนได้มีการแก้ปัญหาและการตัดสินใจ
4. ช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น
5. ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจว่าพฤติกรรมทุกอย่างของมีสาเหตุ ซึ่งทำให้ผู้เรียนตัดสินใจแก้ปัญหาโดยบางรอบคอบ
6. ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในสังคม

นอกจากนี้ สิริภาณุจน์ โกสมภ์ (สิริภาณุจน์ โกสมภ์ 2522 : 10 - 13) กล่าวถึงประโยชน์ที่ได้รับโดยตรงจากการแสดงบทบาทสมมติว่าเป็นการฝึกนักเรียนในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ช่วยให้นักเรียนใคร่ถึงความขัดแย้งกับความเป็นจริงของโลก จากสถานการณ์สมมติที่ตรึงขึ้น ช่วยให้การสอนของครูมีชีวิตชีวาทำให้นักเรียนกระตือรือร้นที่จะอภิปรายปัญหาช่วยฝึกนักเรียนให้แสดงออกช่วยส่งเสริมพัฒนาทางความถนัด ๗ ของนักเรียน เช่น ทางกาย ทางสังคม ทางภาษา และทางความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

ในเนื้อหาของกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตเป็นเนื้อหาที่ช่วยความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม ถ้าคำนึงถึงทฤษฎีของเพียเจต์แล้วในการจัดการเรียนการสอนควรให้เด็กได้ปฏิบัติการปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมให้มากที่สุด ให้นักเรียนรู้โดยการกระทำวิธีการสอนที่เหมาะสมที่สุดคือ การใช้บทบาทสมมติเพราะเป็นการสอนให้นักเรียนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น เป็นการเสริมสร้างคุณลักษณะที่ดีแก่เด็กประถมศึกษา ช่วยปลูกฝังความรักชาติโดยการที่ครูหรือนักเรียนช่วยกันแต่งบทละครสั้น ๆ ให้นักเรียนแสดงกันหรือช่วยปลูกฝังทัศนคติโดยครูอาจแต่งบทละครที่เป็นทัศนคติที่ดีได้ (นอมฤดี จงพยุงะ 2516 : 75 - 105) และในการแสดงบทบาทสมมติแสดงใบ้ว่าเป็นท้องแก่ตัวโท่วิจิตรพิศการ เหมือนของจริง เพียงแต่ให้นักเรียนแสดงท่าทางใช้คำพูดเลียนแบบตามธรรมชาติก็เพียงพอแล้ว (นิพนธ์ คุชปรีดี และ ลักดา คุชปรีดี 2515 : 59)

ขั้นตอนในการใช้บทบาทสมมติในการเรียนการสอน

การใช้บทบาทสมมติในการเรียนการสอนมี 2 วิธีใหญ่ ๆ คือ

1. การใช้บทบาทสมมติแบบเตรียมบทไว้พร้อมโดยที่ผู้สอนได้เตรียมบทไว้ล่วงหน้าให้ผู้เรียนได้เรียนตามขั้นตอนที่ได้เตรียมไว้
2. การใช้บทบาทสมมติแบบไม่มีการเตรียมบทไว้ล่วงหน้าให้ผู้เรียนคิดหาทางในการแสดงขึ้นเองตามวาระและโอกาสที่จะอำนวยให้

ในการสอนโดยใช้การแสดงบทบาทสมมติควรมีขั้นตอนในการดำเนินงานดังนี้ (สิริภาณุจน์ โกสมภ์ 2522 : 13)

1. ชั้นเตรียม
2. ชั้นแสดง
3. ชั้นวิเคราะห์และอภิปรายผลการแสดง
4. ชั้นแสดงเพิ่มเติม
5. ชั้นแลกเปลี่ยนประสบการณ์และสรุป

และในการใช้การแสดงบทบาทสมมติในการสอน ควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1. ก่อนที่จะให้นักเรียนแสดงบทบาทสมมติทุกครั้งควรบอกถึงจุดมุ่งหมายไว้ก่อนว่า จะให้นักเรียนแสดงเพื่ออะไร เช่น เพื่อหาวิธีการแก้ปัญหาอย่างใดอย่างหนึ่ง เป็นต้น
2. ควรให้นักเรียนคิดคำพูดที่เหมาะสมที่จะใช้ในการแสดงบทบาทสมมติ
3. ควรยอมรับความคิดสร้างสรรค์และการแสดงออกต่าง ๆ ของนักเรียน
4. นักเรียนที่เล่นเกินจนยากควรทำให้ถอยกลับของทาง ๆ ที่เหมาะสมกับบทบาทด้วยก็ได้
5. ครูไม่ควรใช้ข้อจริงของนักเรียนในการแสดง
6. ในการเลือกนักแสดงครูไม่จำเป็นต้องให้นักเรียนสมัครใจทุกครั้งไปโดยครู อาจมีวิธีชักจูงหรือแนะนำให้นักเรียนคล้อยตามก็ได้

สมมติฐานของการวิจัย

1. ผลการเรียนรู้ด้านจริยศึกษาของนักเรียนที่เรียนโดยวิธีแสดงบทบาทสมมติ แล้วอภิปรายสูงกว่าการเรียนโดยวิธีคู่คิดโต้ตอบแล้วอภิปราย
2. ผลการเรียนรู้ด้านจริยศึกษาของนักเรียนที่เรียนโดยวิธีคู่คิดโต้ตอบแล้ว อภิปราย สูงกว่าการเรียนโดยวิธีสอนปกติแล้วอภิปราย
3. ผลการเรียนรู้ด้านจริยศึกษาของนักเรียนที่เรียนโดยวิธีแสดงบทบาทสมมติ แล้วอภิปรายสูงกว่าการเรียนโดยวิธีสอนปกติแล้วอภิปราย

วิธีดำเนินการทดลอง

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
ปีการศึกษา 2527 โรงเรียนเทพวิทยากร อำเภอเมืองอุดรราชธานี จังหวัดอุดรราชธานี
นี้จำนวน 90 คน ได้มาโดยการสุ่ม

วิธีดำเนินการแบ่งกลุ่มตัวอย่าง

1. ทำการสุ่มอย่างง่ายจากจำนวนประชากรทั้งหมด 240 คน ออกมาให้ได้
90 คน
2. จากกลุ่มตัวอย่าง 90 คน ใช้วิธีสุ่มนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม ๆ ละ 30 คน
3. ทำการสุ่มอย่างง่ายอีกครั้งหนึ่งเพื่อนำนักเรียนทั้งสามกลุ่มมาใส่ในกลุ่ม
ทดลอง ก, ข และกลุ่มควบคุม ดังแสดงไว้ในตาราง 1

ตาราง 1 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

วิธีสอน	กลุ่มตัวอย่าง			รวม
	กลุ่มทดลอง ก.	กลุ่มทดลอง ข.	กลุ่มควบคุม	
เรียนโดยการดู สไลด์เพนแล้วอภิปราย	30	-	-	30
เรียนโดยการแสดง บทบาทสมมติแล้ว อภิปราย	-	30	-	30
เรียนโดยวิธีสอน ตามปกติแล้ว อภิปราย	-	-	30	30
รวม	30	30	30	90

แบบแผนการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้มีแบบแผนการทดลองเป็นแบบ Posttest Only
Control Group Design ดังได้แสดงรายละเอียดไว้ในตาราง 2

ตาราง 2 แสดงแบบแผนการทดลอง

	E_1	X_1	Y_1
R	E_2	X_2	Y
	C	X_3	Y
R	หมายถึง	การกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่ม	
X	หมายถึง	มีการจัดกระทำ	
Y	หมายถึง	การทดสอบหลัง (Posttest)	
E	หมายถึง	กลุ่มทดลอง	
C	หมายถึง	กลุ่มควบคุม	

เนื้อหาวิชาที่ใช้ในการทดลอง

ผู้วิจัยได้เลือกเนื้อหาวิชาที่จะนำมาสร้างเป็นสไลด์เพปโดยศึกษาจากหลักสูตร
 คู่มือครูและแผนการสอนของกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
 หน่วยที่ 4 เรื่อง "ชาติไทย" ในหน่วยย่อยที่ 2 คือ "บุคคลสำคัญ" ได้พิจารณาเลือก
 เรื่อง "บ้านบางระจัน" เนื่องจากเห็นว่าเรื่องนี้เหมาะที่จะใช้กับวิธีทดลองทั้งสามวิธีได้

การสร้างเครื่องมือสำหรับการทดลอง

เมื่อได้เลือกเนื้อหาและศึกษาโดยละเอียดแล้ว ผู้วิจัยได้นำเนื้อหาที่คัดเลือก
 ไว้นามาสร้างเป็นสไลด์เพป โดยมีขั้นตอนการสร้างดังนี้

1. ศึกษาเนื้อเรื่องและออกแบบคำบรรยายที่ใช้ประกอบสไลด์เพื่ศึกษาวิธีการเขียนจากหนังสืออ้างอิงและปริกษณูเชี่ยวชาญ
2. เขียนบัตรลำดับเนื้อหา (Story Board) แล้วดัดแปลงแก้ไขนำมาเขียนเป็นสคริป (Script) โดยพิจารณาเนื้อหาและขอบเขตเป็นสำคัญ
3. ปริกษณูเชี่ยวชาญในการพิจารณาสคริปพร้อมตรวจสอบภาพและคำบรรยายให้สอดคล้องกัน
4. จัดหาภาพที่สอดคล้องกับคำบรรยายโดยหาจากเอกสารและวาดเพิ่มเติม
5. นำสคริปที่ตรวจสอบแล้วไปถ่ายภาพและบันทึกเสียงคำบรรยายพร้อมทั้งดนตรีประกอบ

6. นำเนื้อหาจากสคริปของสไลด์มาแบ่งเป็นเหตุการณ์สำคัญ 3 ตอน เพื่อให้เด็กได้แสดงบทบาทสมมติ คือ

1. ครูได้นำให้นักเรียนนั่งถึงเหตุการณ์ในสมัยก่อนเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ 2 ว่าพม่าได้ยกทัพมาตีกรุงศรีอยุธยาโดยแบ่งเป็น 2 ทัพใหญ่จะเดินทัพมาเพื่อจะเข้าล้อมกรุงศรีอยุธยานั้น ก็ได้เที่ยวปล้นและรังแกชาวบ้านทางรายทางที่กองทัพเดินมาทำให้คนไทยเดือดร้อนมาก เมื่อเดินทัพมาถึงจังหวัดสิงห์บุรีก็ได้มีชาวไทยในหมู่บ้านบางระจันซึ่งนำโดยนายแท่น นายโชติ นายคอก นายอิน นายเบื่อง นายแก้ว ได้รวบรวมคนไทยที่รักชาติเขาคดสู้รบสามารถลงพม่าไปฆ่าโค่นหลายคนแล้วพากันไปหาพระอาจารย์ธรรมโชติที่วัดเขามางบวชแขวงเมืองสุพรรณบุรีและได้รวบรวมกำลังกันเพื่อต่อสู้กับพม่าต่อไป จากปัญหาความทุกข์ยากที่คนไทยได้รับและเพื่อให้นักเรียนได้เห็นปัญหาได้ชัดเจนจึงได้จัดให้มีการแสดงบทบาทสมมติในคอนนี้

2. ครูเล่าต่อไปว่าเมื่อพม่าทราบว่าคนไทยลุกขึ้นต่อสู้จึงได้ส่งกำลังมาปราบหลายครั้งแต่ก็แพ้กลับไปทุกครั้งจนพม่าถอยกลับไปนอนบวม เพื่อให้นักเรียนเห็นความกล้าหาญและความรักชาติของคนไทย จึงได้ให้นักแสดงบทบาทสมมติอีกครั้งหนึ่ง

4. นำผลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าความน่าเชื่อถือของเครื่องมือคือ ออกข้อสอบให้ครอบคลุมเนื้อหา แล้วหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อโดยใช้ t - test หาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้วิธีหาแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) แล้วคัดเลือกเอาเฉพาะข้อที่ประสิทธิภาพไว้ใช้งานทดสอบจริงจำนวน 20 ข้อ

การดำเนินการทดลอง

หลังจากที่ได้แบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 3 กลุ่มแล้ว ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองดังนี้

1. กลุ่มทดลอง ก. จัดให้เรียนโดยการให้ครูผู้สอนให้เรื่องบ้านบางระจัน ประมาณ 30 นาที จนแล้วแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม ๆ ละ 10 คนให้อภิปรายปัญหาในประเด็นที่ว่า ชาวบ้านบางระจันรบเพราะสาเหตุอะไร คนไทยซึ่งล้าจริงหรือถ้านักเรียนอยู่ในสมัยนั้นนักเรียนจะมีวิธีช่วยกันรักษาบ้านเมืองได้อย่างไร แล้วให้ออกมารายงานหน้าชั้น รวมขึ้นก่อนการอภิปรายประมาณ 30 นาที
2. กลุ่มทดลอง ข. ให้เรียนโดยวิธีแสดงบทบาทสมมติ โดยจัดให้แสดงตามเนื้อหาที่ครูได้เตรียมไว้ให้แล้วใช้เวลาประมาณ 30 นาที หลังจากนั้นให้แบ่งกลุ่มอภิปรายปัญหาเกี่ยวกับกลุ่มทดลอง ก. รวมทั้งการรายงานหน้าชั้นใช้เวลาประมาณ 30 นาที
3. กลุ่มควบคุม ให้เรียนโดยวิธีสอนปกติคือ ครูเป็นผู้บรรยายเรื่องบ้านบางระจันให้นักเรียนฟังจนจบใช้เวลาประมาณ 30 นาที หลังจากเล่าจบแล้วให้มีการอภิปรายเช่นเกี่ยวกับกลุ่มทดลอง ก. รวมทั้งการรายงานหน้าชั้นใช้เวลาประมาณ 30 นาที
4. ทำการทดสอบทันทีหลังจากการสอนในแต่ละกลุ่มเสร็จสิ้นลง ใช้เวลาในการทดสอบ 30 นาที
5. นำผลการสอบไปตรวจให้คะแนนแล้วนำไปวิเคราะห์เพื่อหาค่าทางสถิติ

สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) โดยใช้สูตร (Ferguson. 1971 : 45)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน คะแนนเฉลี่ย
 X แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 N แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

2. หาค่าความแปรปรวนของคะแนน โดยใช้สูตร (Ferguson. 1971 : 62)

$$S^2 = \frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N - 1)}$$

เมื่อ S^2 แทน ค่าความแปรปรวนของคะแนน
 $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 $\sum X^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
 N แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

3. เปรียบเทียบคะแนนการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมกับความรู้ทางจิตวิทยา
 ความกล้าหาญ และความเสียสละของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมโดยใช้สูตร
 (ลวน สายยศ และอังคณา สายยศ 2524 : 96)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{(n_1 - 1)s_1^2 + (n_2 - 1)s_2^2}{n_1 + n_2 - 2} \left[\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right]}}$$

$$df = n_1 + n_2 - 2$$

4. การวิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ใช้สถิติต่อไปนี้

4.1 หากค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อของแบบสอบถามการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความรักชาติ ความกล้าหาญ และความเสียสละ โดยไขสูกร (วิเชียร เกตุสิงห์ 2523 : 146)

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{s_H^2 + s_L^2}{n}}}$$

เพื่อ	$\bar{X}_H$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่โกะคะแนนสูง
	$\bar{X}_L$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่โกะคะแนนต่ำ
	s_H^2	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มโกะคะแนนสูง
	s_L^2	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มโกะคะแนนต่ำ
	n	แทน	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามในแต่ละกลุ่มซึ่งเท่ากัน

4.2 หากค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความรักชาติ ความกล้าหาญและความเสียสละ โดยไขสูกร (สวน สายยศ และ อังคณา สายยศ 2524 : 171)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right]$$

เมื่อ	$\propto$	แทน	ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมทั้งฉบับ
	n	แทน	จำนวนชุดของแบบสอบถามการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมทั้งฉบับ
	s_i^2	แทน	ผลรวมของความแปรปรวนของคะแนนรายข้อของแบบสอบถามการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม
	s_t^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนทั้งฉบับของแบบสอบถามการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม

4.3 หาค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีแบบ Face Validity

โดยการนำแบบสอบถามไปปรึกษามือเชี่ยวชาญทางการวิจัยด้านพฤติกรรมศาสตร์ ซึ่งในกรณีนี้ผู้วิจัยได้ปรึกษารองศาสตราจารย์ ดร.ดวงเดือน พันธุมนาวิน สถาบันวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเพื่อเปรียบเทียบเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความรักชาติ ความกล้าหาญและความเสียสละของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยใช้การแสดงบทบาทสมมติแล้วมีการอภิปรายกับเรียน โดยใช้สไลด์เทปแล้วมีการอภิปราย หลังจากการทดลองผู้วิจัยได้นำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์หาวิธีการทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐาน แล้วนำผลการวิเคราะห์มาเสนอตามลำดับ

เพื่อความสะดวกในการวิเคราะห์ข้อมูลและเพื่อให้การแปลความหมายของผลการวิเคราะห์เป็นที่เข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยจึงได้กำหนดสัญลักษณ์ต่าง ๆ ในการวิเคราะห์ดังนี้

N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
S^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนน
t	แทน	ค่าที่ใช้พิจารณาใน t - distribution

ตาราง 3 แสดงค่าสถิติพื้นฐานเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ความกล้าหาญ และความดีเสียสละของนักเรียนที่เรียนโดยการใช้การแสดงบทบาทสมมติแล้วมีการอภิปรายกับการใช้สไลด์เพนแล้วมีการอภิปราย

ค่าสถิติ กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	S^2	t
เรียนโดยแสดงบทบาทสมมติแล้วอภิปราย	30	60.86	38.34	1.630
เรียนโดยสไลด์เพนแล้วอภิปราย	30	58.17	43.66	

จากตาราง 3 แสดงว่ากลุ่มทดลองที่เรียน โดยการแสดงบทบาทสมมติแล้ว อภิปรายมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มทดลองที่เรียนโดยการสไลด์เพนแล้วมีการอภิปรายเล็กน้อย อย่างไรก็ตามนี้มีความสำคัญทางสถิติ

ตาราง 4 แสดงค่าสถิติพื้นฐานเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนการให้เหตุผล
เชิงจริยธรรม ความรักชาติ ความกล้าหาญ และความเสียสละ ของนักเรียนที่เรียน
โดยการculusโลก เทปแล้วอภิปรายกับการเรียน โดยวิธีสอนตามปกติแล้วอภิปราย

ค่าสถิติ กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	S^2	t
เรียนโดยการculusโลก เทปแล้วอภิปราย	30	58.17	43.66	1.210
เรียนโดยวิธีสอนตามปกติแล้วอภิปราย	30	56.04	49.49	

จากตาราง 4 แสดงว่ากลุ่มทดลองที่เรียนโดยการculusโลก เทปแล้วมีการอภิปราย
มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่เรียน โดยวิธีตามปกติแล้วอภิปรายเล็กน้อย
อย่างไรก็ตามยังสำคัญทางสถิติ

ตาราง 5 แสดงค่าสถิติพื้นฐานเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความรักชาติ ความกล้าหาญ และความเสียสละของนักเรียนที่เรียนโดยใช้การสังเกตบทบาทสมมติแล้วอภิปรายกับการเรียนโดยวิธีสอนตามปกติแล้วอภิปราย

ค่าสถิติ กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	S^2	t
เรียนโดยใช้การสังเกตบทบาทสมมติแล้วอภิปราย	30	60.86	38.34	2.818*
เรียนโดยวิธีสอนตามปกติแล้วอภิปราย	30	56.04	49.49	

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากตาราง 5 แสดงว่ากลุ่มทดลองที่เรียนโดยใช้การสังเกตบทบาทสมมติแล้วอภิปราย มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่เรียนโดยวิธีสอนตามปกติแล้วอภิปรายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบผลการ เรียนรู้ด้านจริยศึกษาของนักเรียนที่เรียน โดยวิธีแสดงบทบาทสมมติแล้วอภิปรายกับการ เรียน โดยวิธีคู่สไลด์เทปแล้วอภิปราย
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบผลการ เรียนรู้ด้านจริยศึกษาของนักเรียนที่เรียน โดยวิธีคู่สไลด์เทปแล้วอภิปรายกับการ เรียน โดยวิธีสอนตามปกติแล้วอภิปราย
3. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบผลการ เรียนรู้ด้านจริยศึกษาของนักเรียนที่เรียน โดยวิธีแสดงบทบาทสมมติแล้วอภิปรายกับการ เรียน โดยวิธีสอนตามปกติแล้วอภิปราย

สมมติฐานของการวิจัย

1. ผลการ เรียนรู้ด้านจริยศึกษาของนักเรียนที่เรียน โดยวิธีแสดงบทบาทสมมติแล้วอภิปรายสูงกว่าการ เรียน โดยวิธีคู่สไลด์เทปแล้วอภิปราย
2. ผลการ เรียนรู้ด้านจริยศึกษาของนักเรียนที่เรียน โดยวิธีคู่สไลด์เทปแล้วอภิปรายสูงกว่าการ เรียน โดยวิธีสอนตามปกติแล้วอภิปราย
3. ผลการ เรียนรู้ด้านจริยศึกษาของนักเรียนที่เรียน โดยวิธีแสดงบทบาทสมมติแล้วอภิปรายสูงกว่าการ เรียน โดยวิธีสอนตามปกติแล้วอภิปราย

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. กลุ่มตัวอย่างในการศึกษากครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนปทุมวิทยากร อำเภอเมืองอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 90 คน โดยมาโดยการสุ่มแบบแบ่งกลุ่มการทดลองครั้งนี้

กลุ่มทดลอง ก. ศึกษาจากการดูสไลด์เทปแล้วมีการอภิปราย

กลุ่มทดลอง ข. ศึกษาจากการแสดงบทบาทสมมติแล้วมีการอภิปราย

กลุ่มควบคุม ค.. ศึกษาจากการสอนโดยวิธีสอนตามปกติแล้วมีการอภิปราย

2. ทำการทดลองในภาคเรียนที่ 3 ปีการศึกษา 2527

3. ผู้วิจัยทำหน้าที่เป็นผู้สอนเองทั้ง 3 กลุ่ม

4. เนื้อหาที่ใช้สอนในการทดลองคือเรื่อง "บุคคลสำคัญ" เหตุการณ์ก่อน "ศึกบางระจัน"

5. เนื้อหาที่ใช้ในการทดลองเป็นเนื้อหาที่กลุ่มตัวอย่างยังไม่เคยเรียนในห้องเรียนมาก่อน

6. สไลด์ที่ใช้สอนมีขนาด 2×2 นิ้ว จำนวน 45 ภาพ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง

พร้อมกับคำบรรยายประกอบเสียง

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ตัวแปรอิสระ คือตัวแปรการสอนซึ่งแบ่งเป็น 3 วิธีคือ

1. วิธีสอนโดยให้ดูสไลด์เทปแล้วมีการอภิปราย
2. วิธีการสอนโดยให้แสดงบทบาทสมมติแล้วมีการอภิปราย
3. วิธีสอนโดยการสอนตามปกติแล้วมีการอภิปราย

ตัวแปรตาม

ผลการเรียนรูกานจริยธรรม

การดำเนินการทดลอง

หลังจากไต่แบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 3 กลุ่มแล้ว ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองดังนี้

1. กลุ่มทดลอง ก. จัดให้เรียนโดยการให้ดูสไลด์เทปเรื่อง บ้านบางระจัน เวลา 30 นาที จบแล้วแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม ๆ ละ 10 คน ให้อภิปรายปัญหาในประเด็นที่ว่าชาวบ้านบางระจันรบเพราะเหตุใด คนไทยใช้เวลาจริงหรือไม่ ถ้านักเรียนอยู่ในสมัยนั้นนักเรียนจะมีวิธีช่วยรักษาบ้านเมืองได้อย่างไร เสร็จแล้วให้ออกมารายงานหน้าชั้น รวมเวลาอภิปรายและรายงาน 30 นาที

2. กลุ่มทดลอง ข. ให้เรียนโดยวิธีแสดงบทบาทสมมติ โดยจัดให้แสดงตามเนื้อหาที่กำหนดไว้แล้วใช้เวลา 30 นาที หลังจากนั้นแบ่งกลุ่มอภิปรายเป็น 3 กลุ่ม ในปัญหาเกี่ยวกับกลุ่มทดลอง ก. ใช้เวลาอภิปรายและรายงานหน้าชั้น 30 นาที

3. กลุ่มควบคุม ให้เรียนโดยวิธีสอนตามปกติคือ ครูเป็นผู้บรรยายเรื่องบ้านบางระจันให้นักเรียนทั้งชั้นจบพร้อมกับยกเอาเหตุการณ์ด้านชายแดนที่ไทยปะทะกับกองกำลังเวียตนามประกอบ ใช้เวลา 30 นาที หลังจากนั้นให้มีการแบ่งกลุ่มอภิปราย 3 กลุ่ม และให้ปัญหาเกี่ยวกับกลุ่มทดลอง ก. เสร็จแล้วให้รายงานหน้าชั้น ใช้เวลาอภิปรายและรายงาน 30 นาที

4. ทำการทดสอบทันทีหลังการสอนจบลงในแต่ละกลุ่มใช้เวลาในการทดสอบ 30 นาที

5. นำผลการสอบไปตรวจให้คะแนนแล้วนำไปวิเคราะห์ เพื่อหาค่าทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

เปรียบเทียบความแตกต่างของผลการเรียนรูกานจริยศึกษาในด้านความรักชาติ ความกล้าหาญและความเสียสละของแต่ละกลุ่ม โดยใช้สูตร t - test แบบ Independent

สรุปผลการทดลอง

ผลการทดลองได้กลุ่มตัวอย่างเรียนเรื่องที่มาจระเข้ โดยใช้วิธีสอน

3 วิธีปรากฏผลดังนี้

1. ผลการเรียนรู้ด้านจริยศึกษาของนักเรียนที่เรียน โดยใช้วิธีแสดงบทบาทสมมติ แล้วอภิปรายสูงกว่าการเรียนโดยใช้วิธีคู่สไลด์แล้วอภิปรายอย่างไม่มีความสำคัญทางสถิติ
2. ผลการเรียนรู้ด้านจริยศึกษาของนักเรียนที่เรียน โดยใช้วิธีคู่สไลด์แบบแล้ว อภิปรายสูงกว่าการเรียน โดยใช้วิธีสอนความปกติแล้วอภิปรายอย่างไม่มีความสำคัญทางสถิติ
3. ผลการเรียนรู้ด้านจริยศึกษาของนักเรียนที่เรียน โดยใช้วิธีแสดงบทบาท สมมติแล้วอภิปรายสูงกว่าการเรียน โดยใช้วิธีสอนความปกติแล้วอภิปรายอย่างมีความสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

1. ผลการเรียนรู้ด้านจริยศึกษาของนักเรียนที่เรียน โดยใช้วิธีแสดงบทบาท สมมติแล้วอภิปรายสูงกว่าผลการเรียนโดยใช้วิธีคู่สไลด์แบบแล้วอภิปราย อย่างไม่มีความสำคัญทางสถิติ และผลการเรียนรู้ด้านจริยศึกษาของนักเรียนที่เรียน โดยใช้วิธีคู่สไลด์แบบแล้ว อภิปรายสูงกว่าการเรียนโดยใช้วิธีสอนความปกติแล้วอภิปรายอย่างไม่มีความสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสาเหตุดังต่อไปนี้

1.1 ระยะเวลาในการทดลองสั้นไปคือ ใช้เวลาเพียง 3 คาบ อาจทำให้มองเห็นความแตกต่างได้ไม่ชัดเจนพอ เพราะในการพัฒนาจริยธรรมนั้นจะต้อง ใช้เวลาสักระยะหนึ่ง ซึ่งถ้าใช้เวลาและเนื้อหาในการทดลองให้นานกว่านี้อาจมองเห็น ความแตกต่างได้ ซึ่งถ้าพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยแต่ละกลุ่มแล้วกลุ่มที่เรียนโดยการแสดง บทบาทสมมติแนวโน้มว่าจะสูงกว่ากลุ่มอื่น ๆ

1.2 ในการทดลองครั้งนี้วิจัยไถ่เอาการอภิปรายเข้านานี่ส่วนใด
นักเรียนได้อภิปรายด้วย การอภิปรายอาจมีผลส่งให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้คือการเรียน
โดยไม่มีการอภิปราย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของประสิทธิ์ ชัยเจริญ (ประสิทธิ์ ชัยเจริญ
2515 : 45) ได้ศึกษาเรื่องเกี่ยวกับการใช้สื่อการสอนโดยวิธีต่าง ๆ พบว่า การใช้สื่อ
สอนพร้อมคำบรรยายจนได้มีการอภิปราย แล้วถามซ้ำอีกได้ผลดีกว่าวิธีอื่น ๆ ทั้งนี้
เนื่องจากการอภิปรายย่อมเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียน ไถ่ส่วนใน
การพูดคุยซึ่งต่างสิ่งต่างสลับไปในเนื้อหาวิชา ได้แสดงความคิดเห็นร่วมกันและช่วยกันอธิบาย
เรื่องราวเพิ่มเติมให้เข้าใจยิ่งขึ้น จนทำให้ผลการทดลองได้ผลเหมือนกัน

1.3 การที่นักเรียนจะมีวิทยารบหรือไม่นั้น มิได้ขึ้นอยู่กับการเรียนการสอนในห้องเรียนแต่เพียงอย่างเดียว วาการที่เกิรณคณควาทางวิชาการ ทำให้ทราบว่าการปลูกฝังจริยธรรมในเด็กมักเกิดจากการสอนอย่างไมวงใจของผูใหญ่มากกว่าเกิดจากการสอนอย่างจริงจัง (ควงเกื้อน พันธมนาวิน 2526 : 5) ในวิชาทางจิตวิทยาจริยธรรมเชื่อว่าการสอนจริยธรรมเกิดที่โณมลคที่สคคือ การกระทำของผูใหญเองจากเหตุมลชนอาจเป็นไปไควาณักเรียนมีความรู้ในเรื่องเกี่ยวกับความรักชาติ ความกล้าหาญ และความเสียสละอยแลวแะะะมิไคสอนในห้องเรียนถ้คาบ เมื่อให้เรียนโดยวิธีใด ๆ ถ้ทำให้ผลการเรียนแตกต่างกันไปมากน้ค

2. ผลการ เรียนรู้ ความจริยธรรมของนักเรียนที่เรียน โดยวิธีแสดงบทบาทสมมติแล้วอภิปรายส่งต่อการ เรียนโดยวิธีสอนตามปกติแล้วอภิปรายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจากการเรียนโดยวิธีแสดงบทบาทสมมติแล้วอภิปรายเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีโอกาสเข้าร่วมในกิจกรรมการเรียนมากกว่าวิธีสอนตามปกติ ซึ่งบ่งบอกหมายความว่า การเรียนโดยวิธีแสดงบทบาทสมมติส่งผลให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาที่เรียนดีกว่าอยู่แล้ว ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของฉลวยศรี บัณฑิต (ฉลวยศรี บัณฑิต 2526 : 114) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการใช้บทบาทสมมติพัฒนาจริยธรรมของเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในด้านความกตัญญูต่อพ่อแม่ปรากฏว่า การสอนโดยการให้การแสดงบทบาทสมมติส่งผลผู้เรียนดีกว่าการไม่ใช้การแสดงบทบาทสมมติ

ข้อเสนอแนะ

ผลจากการวิจัยในครั้งนี้การสอนโดยวิธีใช้การแสดงบทบาทสมมติ จะไม่ดีกว่าการสอนโดยใช้สื่อใดเป็นพิเศษอย่างนอกระบบที่ได้ออกมาเท่ากันนั้น ยอมรับให้เห็นแล้วว่า บางครั้งการสอนที่ต้องใช้เครื่องมือราคาแพงนั้นสามารถหลีกเลี่ยงไปใช้วิธีสอนอย่างอื่นแทนได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสอนโดยใช้การแสดงบทบาทสมมติ ซึ่งลงทุนน้อยกว่าสมควรนำมาใช้ในโรงเรียนทั่ว ๆ ไป และโรงเรียนที่อยู่ทางไกลที่ค่าความยากในการใช้เครื่องมือราคาแพง ๆ เช่น ไม่ใช้ไฟฟ้าหรือขาดงบประมาณในการซื้อเป็นกัน สิ่งที่น่าสังเกตอีกอย่างหนึ่งก็คือการสอนโดยใช้การอภิปรายก็เป็นอีกสิ่งหนึ่งที่ครูน่าจะทดลองนำไปใช้ให้กว้างขวางมากขึ้น โดยใช้ควบคู่กับวิธีสอนแบบอื่นเพราะอย่างน้อย ๆ เด็ก ๆ ก็ได้มีส่วนร่วมในการเรียนการสอนดังได้กล่าวมาแล้ว

สำหรับผู้ที่ทำการวิจัยต่อไปในเรื่องนี้ ผู้วิจัยขอเสนอแนะว่าควรเพิ่มเวลาและเนื้อหาในการทดลองออกไปให้มากขึ้นกว่านี้ เพื่อจะได้ศึกษาคุณสมบัติแตกต่างของการเรียนทั้งสองวิธีนี้และลองเปลี่ยนเนื้อหาในการทดลองไปเป็นการศึกษาทางคณิตศาสตร์ทางการเรียนบางวาระให้ผลแตกต่างกันหรือไม่ และลองเปลี่ยนกลุ่มตัวอย่างไปเป็นเด็กระดับอื่น ๆ เพื่อจะได้รู้ผลการทดลองมาเปรียบเทียบกัน อันจะเป็นการศึกษาในแนวทางที่กว้างขวางและลึกซึ้งยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- เกษม บุญส่ง การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้สไลด์บรรยายประกอบเสียงด้วยเทปอัดโน้ตกับสไลด์ที่ครูบรรยาย
ประกอบ ปริญาทิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2517, 63 หน้า อุดมศึกษา
- โกกัก (ประเทศไทย) จำกัด, บริษัท กลวิธีในการถ่ายภาพ อาดิศพรินเทอร์ 2519, 395 หน้า
- เจริญ ภูมิ นวกรรมทางการศึกษา ภาพสีนู้ ประสานการพิมพ์ 2520, 135 หน้า
- เจริญ วงศ์สำนึก "เทคโนโลยีทางการศึกษา" มิตรครู 17 : 17 - 21 กันยายน 2518
- ฉลวยศรี มีใจเย็น การทดลองใช้การแสดงผลตามมติเพื่อพัฒนาจริยธรรมด้านความกตัญญู
กตเวทีของเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปริญาทิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร 2526, 114 หน้า อุดมศึกษา
- ชม ภูมิภาค จิตวิทยาการเรียนการสอน พิมพ์ครั้งที่ 2 ไทยวัฒนาพานิช 2523, 336 หน้า
- _____ เทคโนโลยีทางการสอนและการศึกษา พิมพ์ครั้งที่ 3 ประสานมิตร 2526, 387 หน้า
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์และคนอื่นๆ เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา ชุมชนสหกรณ์การเกษตร
แห่งประเทศไทย 2523, 290 หน้า
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน การพัฒนาจริยธรรมคำรพจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร 2522, 84 หน้า
- _____ คู่มือการปลูกฝังจริยธรรมแก่นักเรียน จุลสารฉบับที่ 4 สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2526, 77 หน้า
- พิศนา แซมมณี "การใช้บทบาทสมมติในการเรียนการสอน" ครูศาสตร์ 6(2) : 41 - 48
กรกฎาคม - สิงหาคม 2519
- นิพนธ์ สุขปรัดดี นวกรรมเทคโนโลยีการศึกษา พิชเนศ 2519, 179 หน้า
- _____ หลักทฤษฎีเทคโนโลยีทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน
2521, 84 หน้า อุดมศึกษา
- นิพนธ์ สุขปรัดดี และ ลักดา สุขปรัดดี โศกทัศน์ศึกษา สตรีเนติศึกษา 2515, 199 หน้า
- บันลือ พุกขวัน หลักสูตรกับบูรณาการทางการสอน ไทยวัฒนาพานิช 2524, 192 หน้า

- ประพัทธ์ ชัยเจริญ การศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนรู้จากการใช้สไลด์สอนวิธีต่างๆในระดับ
ป.กศ. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2515, 86 หน้า
 ประสงค์ นิยมมา การเปรียบเทียบผลการใช้สไลด์ที่สร้างขึ้นจากภาพถ่าย ภาพวาดเหมือนและ
ภาพวาดลายเส้นเป็นทัศนวัสดุประกอบการสอนวิชาสังคมศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2517, 109 หน้า อักสำเนา
 เปรื่อง กุญฑ การวิจัยสื่อและแนวกรรมการสอน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
2525, 141 หน้า อักสำเนา
- ณก ลัทธิธรรม เทคนิคการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ เรือนแก้ว 2524, 198 หน้า
 พิรุณ ภาสุรภัทร หลักเกณฑ์ในการสร้างภาพประกอบหนังสือแบบเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา
ตอนปลาย วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2513, 134 หน้า อักสำเนา
- ไพโรจน์ เภาใจ การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาสุขศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษา
ตอนปลายโดยใช้สไลด์ประกอบเทปสอนช่วยวิธีต่างๆ ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัย
วิชาการศึกษา ประสานมิตร 2516, 92 หน้า อักสำเนา
- บุพดี เทชะอังกูร การทดลองใช้หนังสือกลางเพื่อพัฒนาจริยธรรมด้านวินัยแห่งตน
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร 2525, 106 หน้า
- เยาวพา เตะะคุปต์ ทฤษฎีกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์สำหรับการสอนในระดับประถมศึกษา
วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2517, 296 หน้า อักสำเนา
- ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ หลักการวิจัยทางการศึกษา พิมพ์ครั้งที่ 2 ทวีกิจ 2524
287 หน้า
- วิชัย วงษ์ใหญ่ พัฒนาหลักสูตรและการสอน - มิตินิคม โอเคียนส์ไตร์ 2525, 246 หน้า
 วิเชียร เกตุสิงห์ หลักการสร้างและวิเคราะห์เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 2523, 160 หน้า
 วิรุฬห์ สีสาลักษณ์ เทคโนโลยีทางการศึกษา วัฒนาพานิช 2521, 240 หน้า
- วีระ คันตระกูล และคนอื่นๆ คู่มือการสอบคัดเลือกศึกษานิเทศก์อำเภอและกิ่งอำเภอสังกัด
สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (ส.ป.ช.) อุคมศึกษา 2525, 270 หน้า
 ศิริกาญจน์ โกสุมภ์ "การใช้บทบาทสมมติในห้องเรียน" วิทยาสาร 30 (7) : 10 - 13

1 เมษายน 2522

ศึกษาธิการ, กระทรวง กรมวิชาการ ประมวลบทความเกี่ยวกับนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา 2515, 242 หน้า

_____ คู่มือการสอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กุรุสภา 2526, 646 หน้า

_____ แผนการศึกษาชาติ พุทธศักราช 2520 ศรีเมืองการพิมพ์ 2520, 38 หน้า

_____ แผนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กุรุสภา 2526, 515 หน้า

ศึกษานิเทศก์, หน่วย สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ แผนการอบรมครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา (วิทยุ) วัฒนาพานิช 2526, 646 หน้า

_____ คู่มือการปฏิบัติงานในหน้าที่หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอและกิ่งอำเภอ 2525, 284 หน้า อัครสาเนา

สามัญศึกษา, กรม กองส่งเสริมโรงเรียน แบบสำรวจเพื่อประเมินมาตรฐานโรงเรียน 2525, 107 หน้า

สุกัญญา ธารีวรรณและคนอื่นๆ หลักการสอนและเตรียมประสบการณ์ภาคปฏิบัติ เดลิ้มชัย การพิมพ์ 2520, 274 หน้า

สุจิตรา บัวคำภา การศึกษาการสอนจริยศึกษาค้นคว้าการใช้และไม่ใช้การแสดงบทบาทสมมติในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปรียุณานิพนธ์ กศ.บ. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2525, 126 หน้า อัครสาเนา

สุนีย์ จินตศักดิ์ชัย การทดลองใช้หุ่นเชิดมือเป็นแม่แบบเพื่อพัฒนาจริยธรรมด้านความเอื้อเฟื้อของเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ปรียุณานิพนธ์ กศ.บ. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2525, 61 หน้า อัครสาเนา

สุนีย์ ชุมจิก การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทัศนคติค่านิยมสัมพันธของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนหน่วยชีวิตในบ้านกับการสอนแบบใช้และไม่ใช้การแสดงบทบาทสมมติ ปรียุณานิพนธ์ กศ.บ. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2523, 182 หน้า อัครสาเนา

สุภรณ์ ประดับแก้ว การใช้หลักสูตรและการประเมินผลการเรียนชั้นประถมศึกษา 2525,
12 หน้า อักสำเนา

สุวรรณี เลื่องยศธาดา การศึกษาค้นคว้าทางการเรียนจากสื่อโสตทัศนศึกษาที่ลดเนื้อหาของ
คำบรรยายกับส่วนที่ซ้ำกับเนื้อหาของภาพ ปรินญาณพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2524, 38 หน้า อักสำเนา

เสรี กริมหา "การเขียนบทภาพยนตร์และสไลด์" ส่งเสริมการเกษตร 11 (5)

มิถุนายน - กรกฎาคม 2521

สมชาย ยิ้มพันธ์ การศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษาของนักเรียนในระดับ
ชั้นประถมศึกษาที่ 3 จากการใช้สไลด์ประกอบเสียงบรรยายและเสียงดนตรี ปรินญาณพนธ์
กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2519, 42 หน้า อักสำเนา

สมพงษ์ กิริเจริญและคนอื่นๆ คู่มือการใช้สไลด์ทัศนวัสดุ มงคลการพิมพ์ 2506, 422 หน้า
อัมพร จันทรมาศ การศึกษาค้นคว้าของการเสนอสื่อโสตทัศนศึกษาแบบภาพสมโดยการใช้อุปกรณ์เสริมแทนคำ
บรรยายเสริม ปรินญาณพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

2524, 76 หน้า

อำนาจ ขำปรารักษ์ การเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ที่เกิดจากการใช้บทเรียนสำเร็จรูปกับการ
ใช้สไลด์โสตทัศนศึกษาในการสอนวิชาโสตทัศนศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษาระดับสูง
ปรินญาณพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2520, 99 หน้า
อักสำเนา

อรพันธุ์ ประสิทธิ์รัตน์ พื้นฐานทางเทคโนโลยีในการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
บางเขน 2526, 152 หน้า อักสำเนา

Abramson, Bernard. "A Comparison of Two Method of Teaching
Mechanics in High School," Science Education. 39 : 69
- 106 March 1952.

Allen, William H. "Research on New Education Media :
Summary and Problem," A.V. Communication Review.
Spring, 1959, p. 84 - 91

- Crowder, Gene Arnold. "Visual Slides and Assembly Models Compared with Conventional Method in Teaching Industrial Arts", Dissertation Abstracts. 29 : 3034 - A, 1969
- Dale, Edgar. Audiovisual Method in Teaching. 3rd, ed., New York, Dryden Press, 1969. 719 p.
- Davis, Keith. Human Relations at Work. New York : McGraw - Hill Book Company Inc., 1962.
- Ferguson, George A. Statistical Analysis in Psychology and Education. New York, McGraw-Hill Book Company, 1966. 446 p.
- Guilford, J.P. Fundamental Statistic in Psychology and Education. New York, McGraw-Hill Book Company, 1956. 565 p.
- Hall, Keith A., " Research Paper : 1971", Audiovisual Instruction, June/July, 1971.
- Klassen, Daniel. and Solid, Myron. Toward and Appropriate Technology for Education, Educational Technology. October, 1981
- Kohlberg, L. Development of Moral Character and Moral Ideology", in Review of Child Development Research. 1 : 383-432, ed. by M.L. Hoffman, New York, Connectical Printer, Inc.,. 1964.
- Lauries, David Robert. Jr. "A Study Comparing the Lecture Method and Totorial (Slide - Tape) Method of Instruction for a Health Class Unit on Physical Fitness", Dissertation Abstracts. 35:7708-A, 1975
- Lee, John R. Teaching Social Studies in Elementary School. New York, Free Press, 1974. 367 p.

- McClusky, F. Dean. "Audio - Visual Save Time",
The Instruction. 6:25, September 1947, p. 15
- McGuire, Gertrude Mynear. "Pacing Transcription with
Shorthand Slide: The Effect on Speed and Accuracy",
Dissertation Abstracts. 31:4644, March 1971.
- Maier, Norman R.F. Principle of Human Relations.
New York : John Wiley and Son, Inc., 1952.
- Raat, Jan H., "A Synchronized Tape - Slide for Teacher
Training and Science Education", Aspects of
Educational Technology VI. Edited by K. Anstwick
and N.D.C. Haris, Pitman Publishing, New York,
1972, 324 p.
- UNESCO, Nature and Use of Instruction Media. Japanese
National Commission for UNESCO, 1972, 54 p.
- Wittich, Walter and Charles Francis Schuller. Audio
Visual Materials : Their Nature and Use. New York,
Harper and Brother, 1957, 570 p.
- Wong, Clark Chio - Yuen. "Comparative Effectiveness
of the Lecture and Slide - tape Approach for
Orientation in the Use of Learning Materials
Center", in Dissertation Abstracts International.
30 : 7028 - A, 1976
- Zyve, Claire Y. "Experimental Study of the Teaching
of Arithmetic Combination", Education Methodology.
September, 1932

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.
การวิเคราะห์ข้อมูล

ตาราง 6 แสดงค่าอำนาจจำแนก (t) เป็นรายชื่อของแบบสอบถามการให้เหตุผล
เชิงจริยธรรมด้านความรักชาติ ความกล้าหาญและความเสียสละ

ข้อ	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		ค่าอำนาจจำแนก (t)
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2	
1.	3.36	0.90	2.96	1.37	2.10
2.	3.28	0.96	2.44	1.09	3.00
3.	3.04	1.37	2.24	1.85	2.28
4.	3.56	1.09	2.20	1.25	4.53
5.	3.48	0.68	2.16	1.56	4.55
6.	3.32	0.48	2.56	1.51	2.71
7.	3.36	0.66	2.52	1.26	3.11
8.	2.68	0.81	2.08	1.57	2.00
9.	3.72	0.21	2.28	1.54	5.53
10.	3.76	0.44	2.72	1.37	4.00
11.	3.64	0.57	2.80	1.33	3.11
12.	3.68	0.47	2.40	1.91	4.26
13.	3.36	1.24	2.16	1.39	3.75
14.	3.56	0.92	2.48	1.42	3.60
15.	3.20	0.91	2.32	1.31	3.03
16.	3.12	0.86	2.32	1.14	2.85
17.	2.96	1.04	2.12	0.94	3.00
18.	3.40	1.00	2.60	1.25	2.46
19.	3.24	1.27	1.80	1.00	4.80
20.	3.04	1.70	2.24	1.52	2.28

ตาราง 7 แสดงค่าสถิติพื้นฐานการหาคุณภาพของเครื่องมือ

n	$\sum s_i^2$	s_t^2	ค่าความเชื่อมั่น (α)
20	27.20	196.79	.907

ภาคผนวก ข.
ตัวอย่างเครื่องมือ

แบบสอบถามการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความรักชาติ ความกล้าหาญและความเสียสละ

คำแนะนำในการตอบ คำถามในแต่ละข้อจะเป็นเรื่องสั้นๆของบุคคลต่างๆ ให้นักเรียนอ่านซ้ำๆ บุคคลในเรื่องจะเลือกกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง ให้นักเรียนหยุดคิดถึงเหตุผลว่าถ้านักเรียนเป็น คนๆนั้นนักเรียนจะกระทำเช่นนั้นด้วยเหตุผลใด เมื่อได้เหตุผลแล้วจึงอ่านคำตอบที่มีให้เลือก 4 ข้อของในแต่ละเรื่อง คำตอบใดที่ตรงกับที่คิดไว้ล่วงหน้ามากที่สุดให้กากเครื่องหมาย X ทับ ตัวเลือกนั้น แต่ละข้อเลือกตอบได้เพียงคำตอบเดียวซึ่งไม่มีข้อใดที่นักเรียนจะเลือกตอบข้อใด ก็ได้ทั้งสิ้น ขอให้ตอบให้ตรงกับความคิด เห็นหรือความรู้สึกของตนเองให้มากที่สุด ถ้าไม่เข้าใจ คำแนะนำหรือคำถามใดให้ถามครู ถ้าเข้าใจแล้วลงมือทำได้

1. นายอินเป็นชาวบ้านบางระจันเมื่อพม่ายกทัพมาตีกรุงศรีอยุธยา นายอินจึงอาสาออกสู้รบกับพม่าอย่างกล้าหาญ ทั้งนี้เพราะเหตุผลอะไร

- ก. การออกไปรบจะได้ชื่อว่า เป็นผู้กล้าหาญ
- ข. การเป็นนักรบถือเป็นหน้าที่อย่างหนึ่ง
- ค. คนชั่วลาคเท่านั้นที่ไม่กล้าออกไปรบ
- ง. คนอื่นเขาอาสาออกรบกันทั้งหมด

2. ผู้หญิงในหมู่บ้านบางระจันที่ไม่ได้ออกไปรบจะคอยเตรียมอาหารไว้ให้พวกทหารที่ออกรบ เพราะเหตุใดจึงต้องทำเช่นนั้น

- ก. ทหารเลิกรบกลับมาจะได้ไม่เสียเวลาคอย
- ข. ทหารกลับมาถ้ากับข้าวไม่เสร็จจะอารมณ์เสีย
- ค. แม่บ้านบางระจันทำกับข้าวเก่งๆกันทุกคน
- ง. แม่บ้านต้องทำงานของคนให้เรียบร้อย

3. การที่นายทองเหม็นช้ำกระมือเข้านูกค้าพม่าจนถูกพม่าฆ่าตาย ถ้านั้นเป็นนายทองเหม็นฉันจะไม่ทำอย่างนั้น เพราะเหตุผลข้อใด

- ก. การกระทำเช่นนั้นคงไม่มีใครยกย่องว่าฉลาด
- ข. ทหารบางระจันคนอื่นไม่มีใครทำแบบนี้
- ค. ทหารพม่ามากกว่าเรื่องอะไรจะเข้าไปให้ตายเปล่าๆ
- ง. ถึงรบอยู่นอกค่ายก็ได้ชื่อว่าทำหน้าที่นักรบเหมือนกัน

4. อากันเป็นเียนายกองพม่าเรียกกำนันพัน เรื่องไปสอบสวนถึงเรื่องทหารของคนที่หายไป และกำนันได้ออกอุบายหนีเอาตัวรอดแล้วไปรวมกับพรรคพวกที่บ้านบางระจัน เพราะอะไร

- ก. กำนันที่คิดจู้จิกหน้าก็คือคุณแลทุกขัฐของราษฎร
- ข. หากไม่ใช่วิธีนี้ถ้าพม่าจับได้ว่าโกหกจะต้องตายแน่ๆ
- ค. แต่ละคนย่อมมีวิธีเอาตัวรอดในยามคับขันคล้ายๆกัน
- ง. คนจู้จิกเอาตัวรอดในยามคับขันแสดงว่าเป็นผู้มีปัญญา

5. พระอาจารย์ธรรมโชติได้ร่วมต่อสู้กับพม่าโดยปลุกเสกของขลังแจกทหารที่ออกรบ เพราะอะไรจึงทำเช่นนั้น

- ก. ตามธรรมเนียมของพระส่วนมากมักจะมีของขลังไว้แจก
- ข. ถ้าอยู่เฉยๆชาวบ้านก็จะหวาดไม่ให้ความร่วมมือในการรบ
- ค. การทำเช่นนั้นนับได้ว่าท่านได้ทำหน้าที่ของพระได้เหมาะสมแล้ว
- ง. จำเป็นต้องทำเพราะพระยังต้องอาศัยชาวบ้านศึกษาคร่ำไ้

6. ผู้นำของค่ายบางระจันได้ยื่นหยักต่อสู้กับพม่าอยู่ได้นานถึง 4 เดือนเศษ รบชนะพม่าถึง 7 ครั้งทั้งๆที่มีคนและอาวุธน้อยกว่า เพราะอะไรจึงเอาชนะพม่าได้

- ก. ทุกคนได้ปฏิบัติหน้าที่ของตนอย่างสุดความสามารถ
- ข. ทุกคนรบจนสุดฝีมือ เพราะไม่อย่างไ้ชื่อว่า เป็นผู้แพ้
- ค. ถ้ารบชนะตนเองและลูกเมียทุกคนก็จะได้อยู่อย่างสุขสบาย
- ง. ผู้นำแต่ละคนล้วนกล้าหาญเราจะอ่อนแออยู่คนเดียวได้อย่างไร

7. สึกครั้งนี้คนไทยสามัคคีกันดีมากไม่ว่าจะเป็นผู้ใหญ่ ผู้ชายหรือแม้แต่เด็กก็ช่วยงานผู้ใหญ่ได้ ทำไมเด็กจึงต้องช่วยงานผู้ใหญ่

- ก. เด็กที่รู้จักช่วยงานผู้ใหญ่แสดงว่าเป็นเด็กที่รู้จักหน้าที่
- ข. ผู้ใหญ่มักจะชมเด็กที่รู้จักช่วยงานว่าเป็นเด็กดี
- ค. ผู้ใหญ่มักไม่ชอบเด็กที่มีนิสัยเกียจไม่รู้จักช่วยทำงาน
- ง. เป็นธรรมชาติของเด็กทั่วไปที่ต้องช่วยงานผู้ใหญ่อยู่แล้ว

8. วาระสุดท้ายของชาวบ้านบางระจันเมื่อพม่าบุกเข้าตีค่ายแตกทุกคนสู้แบบยอมตายถวายชีวิตไม่มีใครถอยหนีแม้พระอาจารย์ธรรมโชติก็มรณภาพในค่ายนั้น ทำไมจึงไม่มีใครหนี

- ก. ไครมาเป็นเจ้าเข้าครอง คงจะต้องบังคับขับไล่
- ข. บรรพบุรุษของไทยแต่โบราณ ปกบ้านป้องเมืองคุ้มเหี้ย
- ค. แม่นชาติย่อยยับอันจน . มุคคจะสุขอยู่อย่างไ
- ง. เสียชีพไม่เสียล้น ชื่อทองเกียรติงาม

9. ฉันช่วยซื้อดอกไม้เพื่อพิธีการทหารผ่านศึกทำของขวัญเพื่อการกุศลทุกปี ฉันซื้อเพราะเหตุผลอะไร

- ก. คนที่ซื้อดอกไม้นี้จะมีโชคเพราะใช้ชิงรางวัลได้
- ข. คนจะรู้ว่าเราก็คือเป็นผู้ที่มีบุญใจกุศลเหมือนกัน
- ค. ไม่ว่าใครก็พากันซื้อทั้งนั้นเพราะเป็นการกุศล
- ง. ที่ซื้อเพราะฉันรู้ว่าฉันควรช่วยเหลือการกุศลนี้

10. ครูขอให้นักเรียนบริจาคเงินเพื่อซื้อเข็มกลัดคนละ 2 บาท แต่ฉันมีเงินเหลือเป็นการอยู่ 2 บาทพอดี ฉันจึงไม่ซื้อ เพราะเหตุผลอะไรฉันจึงไม่ซื้อ

- ก. เป็นการกระทำที่ไม่คุ้มค่ากับการที่ต้องเดินกลับบ้านไกลๆ
- ข. ถ้าแม่รู้ว่าฉันต้องเดินกลับบ้าน ฉันจะถูกแม่ลงโทษอย่างแน่นอน
- ค. มีเพื่อนหลายคนที่ไม่ยอมซื้อ เนื่องจากสาเหตุเดียวกันนี้
- ง. การทำบุญไม่มีวันเว้น เคยยังมีโอกาสทำได้หลายวิธี

11. ที่ค่ายตำรวจตระเวนชายแดนมีการฝึกกระโดดหอสูง ฉันก็ไปฝึกกระโดดกับเขาค่าย ฉันไปฝึกเพื่ออะไร

- ก. ใครที่ผ่านการฝึกแล้วจะมีใบประกาศให้ทุกคน
- ข. เป็นการฝึกตนเองไว้ให้พร้อมที่จะปฏิบัติงาน
- ค. เด็กวัยรุ่นชอบทำอะไรเลียนแบบคนที่เก่งเสมอ
- ง. เขาเล่าว่าคนชั่วลาคขึ้นไปแล้วไม่กล้ากระโดดลงมา

12. ฉันอ่านข่าวจากหนังสือพิมพ์พบว่าทหารญวนบังอาจเจตนาฆ่าเข้ามาในเขตไทยและเกิดการปะทะกับทหารไทยจนบาดเจ็บและเสียชีวิต ฉันอยากเป็นทหารและจะมานั้นให้หมด เพราะอะไรฉันจึงคิดเช่นนั้น

- ก. ทหารไทยควรเอาอย่างทหารจีน ถ้าญวนยิงมาจีนจะยิงตอบโต้ทันที

- ข. ควรตอบโต้อย่างรุนแรงเพื่อให้ชาติอื่นเห็นว่าทหารไทยกล้าหาญ
 - ค. ประเทศไทยไทยที่อยู่ ทหารทำหน้าที่ถูกแล้วที่ปกป้องประเทศชาติ
 - ง. ควรสั่งสอนให้เข็ศคราวหน้าจะได้ไม่เข้ามาทำอย่างที่เคยทำอีก
13. ตำรวจมักเป็นข่าวไต่ลงหนังสือพิมพ์เสมอ ถ้าโทษขึ้นฉันอยากเป็นตำรวจเพราะอะไร
- ก. ต้องการเอาอย่างพี่เพราะพี่ฉันก็เป็นตำรวจ
 - ข. เป็นตำรวจนั้นดีเพราะคนอื่นจะได้ไม่กล้ารังแก
 - ค. ฉันสังเกตเห็นว่าสมันนี้ตำรวจมีแต่คนรวยๆทั้งนั้น
 - ง. ถ้าฉันได้เป็นตำรวจจะไม่ทำตัวรักโลกประชาชน
14. เมื่อถึงชั่วโมงเรียนวิชาถูกเสือหรือยูวากาซากิ ฉันจะรีบลงไปเข้าแถวโดยไม่ให้เพื่อนคอย ฉันมีเหตุผลอะไรที่ทำเช่นนั้น
- ก. เราตั้งกฎไว้ว่ากลุ่มใดมาช้าจะต้องวิ่งรอบสนาม
 - ข. ตลอดเทอมในกลุ่มนี้ไม่เคยมีใครมาช้าและไ้วิ่งเลย
 - ค. ถือเป็นธรรมเนียมที่จะต้องมาเข้าแถวโดยไม่ท่องเพื่อน
 - ง. อยากให้กลุ่มของตนได้รับธงชมเชยเหมือนคราวที่แล้ว
15. เมื่อมีการนัดประชุมหรือนักทำกิจกรรมต่างๆฉันจะต้องไปตามนัดและตรงเวลาทุกครั้ง เพราะอะไรฉันจึงทำเช่นนั้น
- ก. ทุกคนควรมีจิตสำนึกในการรับผิดชอบต่อตนเองและคนอื่น
 - ข. อยากให้เพื่อนเห็นว่าเราก้มีความสำคัญต่อกลุ่มเหมือนกัน
 - ค. ถ้าฉันไม่ไปการประชุมจะต้องล้มเหลวเพราะฉันคนเดียว
 - ง. คนอื่นเขามาร่วมทุกคนแล้วจะให้ฉันขาดอยู่คนเดียวได้หรือ
16. ขณะนี้เพลง "เมคอินไทยแลนด์" กำลังเป็นที่นิยมกันมากและฉันคิดว่า เป็นสิ่งที่ดีที่ทุกคนช่วยกันใช้ของที่ผลิตในประเทศของเรา เพราะอะไรฉันจึงคิดเช่นนั้น
- ก. ไม่อยากให้เป็นที่กังคาคว่าที่ว่า "คนไทยไ้หน้า แต่ญี่ปุ่นฝรั่งมั่งคั่งได้เงิน"
 - ข. เพื่อให้คนอื่นรู้ว่าเราก้เป็นผู้หนึ่งที่สนองนโยบายของรัฐบาล
 - ค. เกือบนี้ไม่ว่าใครๆก็หันมาใช้ของไทยท่ามากกว่าแต่ก่อน
 - ง. คนที่เห่ชอบใช้ของนอกแพงๆแสดงว่าไม่รักชาติสมควรประณาม

17. ในวันขึ้นปีใหม่เมื่อก่อนนี้ที่บ้านฉันจะเลี้ยงกันด้วยขนมเค้ก แต่เดี๋ยวนี้หันมาใช้ขนมแบบไทยๆ เช่น ขนมจีนน้ำยา ขนมสอกลีและขนมอื่นๆ เพราะอะไรจึงเป็นเช่นนั้น

- ก. ขนมเค้กราคาแพงรับประทานมากๆ จะทำให้อ้วน
- ข. ฉันคิดว่าขนมแบบไทยของเราอร่อยกว่าขนมเค้ก
- ค. ท่าตามนโยบายของรัฐบาลที่ชักชวนให้ทุกคนนิยมไทย
- ง. เป็นคนไทยต้องชาตินิยมด้วยการกินขนมแบบไทยๆ

18. ญาติของฉันไปเที่ยวกับพี่ได้บอยชากลับ เขาซื้อแอปเปิลมาฝากแต่ฉันไม่ชอบ ฉันชอบผลไม้บ้านเรามากกว่า เช่น มะม่วง ฝรั่ง กล้วย เป็นต้น เพราะอะไรฉันจึงไม่ชอบแอปเปิล

- ก. กลัวจะถูกตำราวจับเพราะเป็นของหนีภาษี
- ข. ผลไม้บ้านเราหาง่ายและราคาถูกกว่ามาก
- ค. ฉันเคยกินแล้วรสชาติสุ่มผลไม้บ้านเราไม่ได้
- ง. ที่บ้านฉันไม่มีใครชอบกินแอปเปิลกันเลย

19. ในเวลา 8.00 น. และ 18.00 น. ของทุกวัน เมื่อได้ยินเสียงเพลงชาติฉันจะยืนตรงเสมอ เพราะอะไรฉันจึงต้องทำเช่นนั้น

- ก. ชาวต่างชาติจะได้รู้ว่าคนไทยเป็นผู้มีวินัยและรักชาติ
- ข. คนที่ไม่ยืนตรงแสดงว่าไม่รักชาติสมควรได้รับการตำหนิ
- ค. การยืนตรงเคารพเพลงชาติถือเป็นเรื่อง que ทุกคนต้องทำ
- ง. ทุกคนเขาเยืนตรงกันหมดฉันจึงต้องยืนตรงกับเขาด้วย

20. ในการเลือกผู้แทนคราวหนึ่งมีผู้แทนราษฎรคนหนึ่งเข้ามาหาเสียงในหมู่บ้าน เขาพาฉันและชาวบ้านหลายคนไปเลี้ยงอาหารแถมแจกเงินด้วยคนละร้อยบาท แต่ในวันเลือกตั้งจริงๆ ฉันก็ไม่ได้เลือกเขา ฉันมีเหตุผลอะไรที่ไม่เลือกเขา

- ก. เป็นสิทธิของเราที่จะเลือกใครก็ได้ที่เป็นคนดีมีความรู้
- ข. เพื่อไม่อย่ากให้มีผู้แทนแบบนี้่อในการหาเสียงคราวต่อไป
- ค. เพื่อนบ้านที่ไปด้วยกันวันนั้นสอบถามแล้วไม่มีใครเลือกเขาเลย
- ง. ฉันเห็นว่าเงินร้อยบาทที่เขาให้มันน้อยไปที่จริงควรจะได้มากกว่านั้น

(คำพูดจากเพลง "เราสู้")

บรรพบุรุษของไทยแท้โบราณ
ปักบ้าน ป้องเมือง คุ่มเหยา

เสียเลือด เสียเนื้อ มิใช่เบา
หน้าที่เรา รักษา สืบไป.....คนศรี

(คำพูดจากเพลง "เราสู้")

บรรพบุรุษของไทยแท้โบราณ
ปักบ้าน ป้องเมือง คุ่มเหยา

เสียเลือดเสียเนื้อมิใช่เบา
หน้าที่เรารักษาสืบไป

ลูกหลานเล่นโหลนภายนอก
จะได้มีสุราอาศัย

อนาคตจะต้องมีประเทศไทย
นิยมให้ผู้ใดมาทำลาย

ถึงชุมกลางโคตรก็ไม่หวั่น
จะสู้กันไม่หลบหนีตาย

ผู้ทรงนี้ ผู้ที่ ผู้จนตาย
ถึงเป็นคนสุดท้ายก็ลองดู

บ้านเมืองเราเราต้องรักษา
อยากทำลายเจตนาเราสู้

เกียรติศักดิ์ของเราเราเชิดชู

เราสู้ไม่ถอยจนถ้าวเดียว.....

คนทรี

"วีรกรรมบางระจัน"

- เมื่อเดือน 3 ปีระกา พ.ศ. 2308 เนเมียว
สีหมกแม่ทัพพม่าได้ยกทัพมาตีกรุงศรีอยุธยา ขณะเคลื่อน
ทัพมาได้ให้ทหารเที่ยวปล้นสะดมราษฎรตลอดหัวเมือง
รายทางเรื่อยมา ราษฎรต่างพากันเดือดร้อนไปทั่วทุก
หนทุกแห่ง

กนกริ

- ได้มีกลุ่มคนไทยผู้รักชาติรวมตัวกันขึ้นต่อสู้กับพม่า
ที่บ้านบางระจันโดยมีผู้นำ 6 คนคือ นายแท่น นายโชติ
นายอิน นายเมือง นายคอก นายทองแก้วได้ออกอุบาย
ลวงพม่าไปฆ่าแล้วพากันหนีไปรวมตัวกันอยู่ที่บ้านบางระ
จันโดยมีพระอาจารย์ธรรมโชติซึ่งชาวบ้านนับถือมากอยู่
คอยให้กำลังใจในการต่อสู้กับพม่ากนกริ

- เมื่อมีคนมารวมกันมาเรื่อยๆ จึงได้จัดเป็นกองกำลัง
ย่อยๆ ใต้ราว 400 คน ได้หัวหน้าเพิ่มขึ้นอีก 5 คน คือ
ขุนสรรค์ กำนันพันเรือง นายจันทนาค เขียว นายทอง
เหม็น และนายทองแสงใหญ่ ทั้งหมดได้ช่วยกันสร้าง
ค่าย สร้างหอรบ เตรียมตัวไว้คอยรับมือกับพม่า

กนกริ

- ได้แบ่งกองกำลังออกเป็นหมวดหมู่มีการฝึกซ้อม
เพลงดาบและอาวุธต่างๆ ไว้เตรียมรับมืออย่างแข็งขัน
ฝ่ายพม่าเมื่อรู้ว่าคนไทยรวมตัวกันต่อสู้จึงกำลังมา
ปราบ 100 คน แต่ถูกชาวบ้านบางระจันฆ่าตายเกือบ
หมด นายทัพพม่าหนีกลับไปได้กนกริ

- ชัยชนะของชาวบ้านบางระจันครั้งนี้ทำให้คนไทย
ที่แตกหนีพม่าไปซ่อนตัวอยู่ในที่ต่างๆ เข้ามารวมตัวกัน
มากขึ้นนับพันคน ได้มีการจัดกองกำลังเพิ่มเติม ส่วน
พระอาจารย์ธรรมโชตินั้นก็ได้นำกำลังใจและบำรุง
ขวัญทหาร ที่ออกรบโดยการแจกของสิ่งต่างๆ

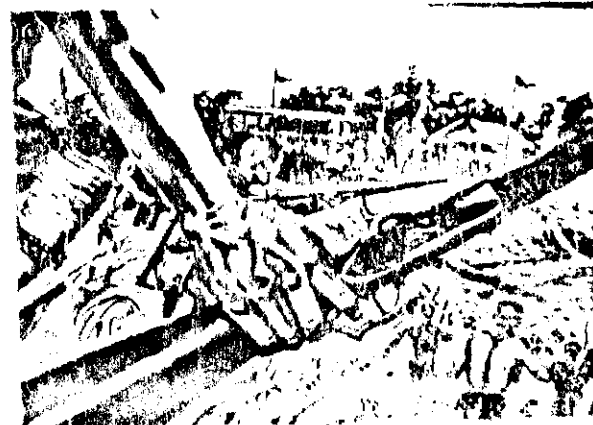
กนกริ

- นายกองพม่าที่วิเศษชัยชาญรู้ข่าวการรวมตัวกัน
ของชาวบ้านจึงส่งกำลัง 500 คนและให้จ่าขุนหุ่
เป็นแม่ทัพยกไปปราบไทยคิดว่ากำลังของชาวบ้านบาง
ระจันเป็นเพียงของโจรธรรมดาจะถูกกองรบค่าย
บางระจันตีแตกพ่ายกลับไป พม่าได้ส่งกำลังมาปราบ
อีก 2 ครั้งก็แพกลับไปทั้ง 2 ครั้งกนกริ

- ความเก่งกล้าสามัคคีของชาวบ้านบางระจัน
ทำให้เนเมียวสีหบดีรู้ว่าชาวบ้านไม่ใช่ของโจรธรรมดา
เสียแล้วจึงให้สุรินทร จอของนำพลพิเศษไปปราบเป็น
ครั้งที่ 4 ชาวบ้านได้จัดกำลังออกต่อสู้พม่าโดยให้นาย
แท่นเป็นทัพใหญ่ จนพล 200

.....นายทองเหม็นและกำนันพัน เรื่องแยกทัพ เป็น
ปีกซ้ายและปีกขวาเตรียมอาวุธตามแต่จะหาได้อันใด
แก่ปืนคาบศิลาบ้าง อาวุธปืนของพม่าที่ทิ้งไว้บ้าง ทั้ง
สามกองได้จัดกำลังชุมนุมอยู่.....

กนกริ

- ครั้นได้เวลานักก็สั่งเข้าตะลุมบอนทันที กองทัพ
ของชาวบ้านบางระจันอาศัยความได้เปรียบทางภูมิ
ประเทศพากันยกพลเข้าซัดกองกำลังพม่าอย่างมันมือ
สุรินทร์ จอของน้ำมีประชากรรบอย่างสง่างาม เฉยเมยหลัง
นำถูกทหารของบ้านบางระจันบุกเข้าพันท้ายคาบจน
ตกจากหลังม้าลงมาตาย.....คนตรี

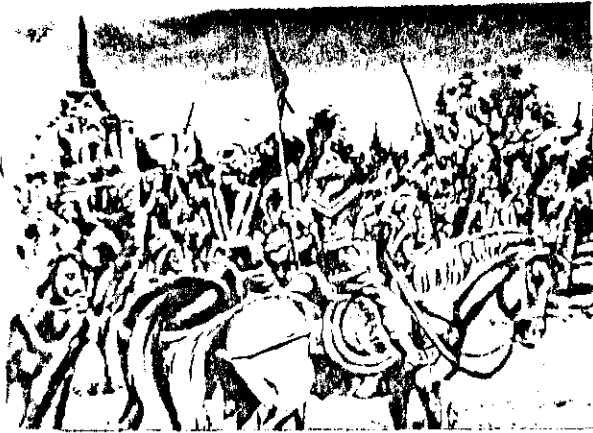
- ในการรบครั้งนี้ นายแท่น เกิดพลากทำถูกกระสุน
ปืนพม่าที่หัว เขาได้รับบาดเจ็บทหารจึงช่วยกันหามกลับ
ค่าย ทั้งสองฝ่ายสู้รบกันถึงแก่เข้านเที่ยงยังเอาชนะ
กันไม่ได้ต่างฝ่ายต่างเหนื่อยอ่อนกำลังลง แม่ทัพไทย
จึงสั่งให้ถอยทัพ เพื่อพักกับประทานอาหาร....คนตรี

- ฝ่ายผู้หญิงไทยที่อยู่ในค่ายก็คอยเตรียมอาหารไว้
คอยต้อนรับทหารที่ร่ำศึกมาทั้งวันมีการเอาอกเอาใจ
และคอยบำรุงขวัญให้ทหารมีกำลังใจในการรบ และ
ขณะที่ทหารกำลังรับประทานอาหารอยู่นั้น กองส่อกแนม
ได้มารายงานว่าทหารพม่ากำลังชุมนุมรวนวายอยู่กับการ
จึกเตรียมอาหารและจัดการศพแม่ทัพอยู่.....

...นายทัพนายกองของไทยจึงสั่งให้ทหารรับกิน
ข้าวแล้วยกกำลังไป 3 กองตลุยบุกวพม่าซึ่งกำลังจะ
กินอาหารอยู่นั้น ฝ่ายพม่าไม่ทันคิดว่าทหารไทยจะ
บุกวรวกเร็วขนาดนั้นจึงเสียทีถูกฆ่าตายไปเป็น
จำนวนมาก ในที่สุดก็แตกทัพกลับไปคงมีส่วนน้อยที่
หนีรอดกลับไปได้คนตรี

- ฝ่ายพม่าซึ่งเสียกำลังพลไปมากจึงให้แยกจลาจล
คุมทัพมาแก้ตัวอีกเป็นครั้งที่ 5 และให้จิแกมาอีกเป็น
ครั้งที่ 6 แต่ทั้งสองแตกทัพกลับไปทั้งสองครั้ง ในครั้งที่
ที่ 7 พม่าได้ให้อากาบันยีคุมพลพันเศษมาปราบชาว
บ้านบางระจันอีกครั้งหนึ่งคนตรี

- ฝ่ายชาวบ้านบางระจันครั้งนี้รู้ว่าพม่ายกทัพ
มาอีกก็ปรึกษารื้อกันในการเตรียมตัวไว้คอยต้อนรับ
กับข้าศึก.....

- และในที่สุดได้ตกลงให้นายจันทวนเขียวคุมพล
พันเศษ ชูธรรม คือเป็นทหารแม่นปืนคุมกำลังฝ่ายชุม
ยิง และได้คัดเลือกเอาทหารที่มีฝีมือไว้คอยรบกับ
พม่าเพียงแค่นี้ให้พม่ายกกองทัพมาจึงเท่านั้น....

คนตรี

- ครั้นกองทัพพม่ายกทัพมาถึงนายจันทวนเขียว
จึงสั่งทหารบุกตะลุยทันทีโดยที่ทหารพม่าตั้งค่ายยังไม่
ทันเสร็จ นายจันทวนเขียวแบ่งกำลังทหารออก
เป็นสองพวก พวกหนึ่งเข้าตีด้านหน้าส่วนอีกพวกเข้า
ก็กลบด้านหลังค่ายพร้อมกัน.....คนตรี

- กองทัพพม่าต้องสู้รบกับทหารไทยทั้งๆที่ทั้ง
ค่ายยังไม่เสร็จ การรบเป็นไปอย่างดุเดือดและ
ในที่สุดอากาศอันยี่แม่ทัพใหญ่พม่าตายในสนามรบ
กองทัพพม่าแตกพ่ายแพ้กลับไป ทัพของบ้านบาง
ระจันรบชนะพม่าครั้งนี้ นับเป็นครั้งที่ 7

- พม่าพยายามปราบกองกำลังบ้านบางระจัน
จนถึงเดือน 7 ปีจอแต่ก็ไม่สามารถเอาชนะได้
ทำให้เนเมียวสีหบดีแม่ทัพพม่าร้อนใจเป็นอัน
มากเพราะทหารพม่าต่างครั่นคร้ามในฝีมือรบ
ของทหารบ้านบางระจันไปตามๆกัน....คนตรี

- ขณะนั้นได้มีชาวมอญคนหนึ่งเคยอยู่เมืองไทย
มานานรู้นิสัยของคนไทยดีกว่าคนไทยตนใครบในที่
แจ้งจึงอาสาปราบชาวบ้านบางระจันและได้
รับแต่งตั้งให้เป็น "สุกี้" สุกี้จึงนำกำลังทัพมาตี
ค่ายบางระจันนับเป็นครั้งที่ 8.....คนตรี

- เนื่องจากสุกี้รู้นิสัยคนไทยดีจึงเดินทัพมาด้วย
ความระมัดระวังไม่ประมาทเมื่อถึงที่ใดก็จะตั้ง
ค่ายพักมาทุกแห่งเรื่อยมา ใช้เวลาครึ่งเดือน
ก็เดินทางเข้าถึงเขตบ้านบางระจันและได้ตั้ง
ค่ายอยู่ใกล้ๆกับค่ายบางระจันด้วย...คนตรี

- สุกี้เมื่อมาถึงก็ตั้งมั่นอยู่ในค่ายไม่ยอมออกรบ ฝ่ายไทยทนไม่ได้จึงยกกำลังออกไปตีค่ายของพม่าซึ่งการรบแบบนี้ไทยไม่ถนัดจึงเสียเปรียบ เพราะไม่มีปืนใหญ่ ในการรบครั้งหนึ่งนายทองเหม็นซึ่งกระปือบุกเข้าไปในค่ายของพม่าพร้อมกับทหารหมู่หนึ่งและในที่สุดถูกพม่ารวมฆ่าตาย.....คนตรี

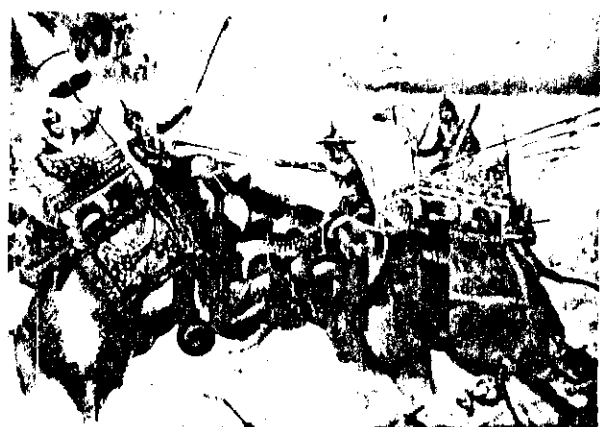
- ไพรพลของนายทองเหม็นแตกหักกลับมานับเป็นครั้งแรกที่ชาวบ้านรู้จักคำว่าแพ้เนื่องจากชาวอาวูรปืนใหญ่ แม้จะมีใบบอกไปยังเมืองหลวงก็ไม่ไ้มา กล่าวหาพม่าจะแย่งเอาไป ครั้นชาวบ้านหลอปลิ้นขึ้นมาได้ 2 กระบอกแต่ก็ราวใช้การไม่ได้ ชาวบ้านจึงต้องสู้กับพม่าทั้งๆที่ไม่มีอาวุธจะสู้...คนตรี

- ขุนสรรรค์กับนายจันทนวกเขี้ยว เป็นผู้นำทัพที่ยังเหลืออยู่เข้ามุกค่ายพม่าจนตัวตายทั้งสองคนเหลือแต่พันเรื่องกับนายทองแสงใหญ่ไพรพลที่เหลือต่อสู้พม่าอย่างสุดชีวิต สุกี้เห็นชาวบ้านอ่อนกำลังลงจึงสั่งให้ระคมยิงปืนใหญ่เข้าไปในค่ายจนเกิดระส่ำระสายแล้วให้ทหารเข้าปล้นค่าย.....คนตรี

- ชาวบ้านบางระจันสู้อย่างห้าวหาญและยอมตายถวายชีวิตเป็นครั้งสุดท้ายในที่สุดน้าน้อยยอมแพ้ไฟค่ายบางระจันก็แตกในวันเดือน 8 แรม 2 ค่ำ ปีจอ พ.ศ. 2309 รวมเวลาต่อสู้กับพม่าได้ 5 เดือน สามารถรบชนะพม่าถึง 7 ครั้งทั้งๆที่มีกำลังคนและอาวุธน้อยกว่า.....คนตรี

- ชาวบ้านบางระจันถูกบีบให้สู้รบมาล้มตายลงเป็นจำนวนมากที่เหลือก็ถูกจับเป็นเชลยพระอาจารย์ธรรมโชติมรณภาพในค่ายนั้น คงเหลือไว้แต่คุณงามความดี ความรักชาติ ความกล้าหาญ ความสามัคคี ซึ่งจะถูกจารึกไว้ในหัวใจของลูกหลานไทยรุ่นหลังอย่างไม่มีวันลืมว่า เขาชื่อ "วีรบุรุษบางระจัน"

คนตรี

"สวัสดี"

คนตรี.....แล้วจางหายไป.

ภาคผนวก ค.

เนื้อเรื่อง

แผนการสอน

1. เรื่อง ประวัติบุคคลสำคัญ
เวลา 3 คาบ

2. ความคิดรวบยอด

- 2.1 ประวัติบุคคลสำคัญ เป็นเรื่องเตือนใจให้เห็นคุณค่าของการทำความดี
- 2.2 การทำความดีและการสร้างผลงานดีเกินเป็นประโยชน์ต่อสังคม ทำให้บุคคลได้รับการยกย่องว่าเป็นบุคคลสำคัญของชาติ

3. จุดประสงค์

- 3.1 ผู้เรียนสามารถอธิบายลักษณะผลงานหรือวีรกรรมของชาวบ้านบางระจันได้
- 3.2 แสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผลประกอบหลักฐานในการที่ชาวบ้านบางระจันได้รับยกย่องว่าเป็นบุคคลสำคัญของชาติได้
- 3.3 สามารถบอกได้ว่าผลงานของบุคคลนั้นๆมีผลต่อประเทศชาติและตัวเราอย่างไร

4. คุณสมบัติที่ต้องการ เน้น

- ความสามัคคี
- ความกล้าหาญ
- ความรักชาติ
- ความเสียสละ
- ความเป็นผู้นำ

5. กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

- ก. การสอนโดยวิธีสอนตามปกติแล้วอภิปราย

- 1) นอกจุดประสงค์ในการเรียนการสอน

- 2) ให้นักเรียนร้อง เพลงต้นตระกูลไทยและ เพลงศิกขางระจัน
- 3) ครูร่วมสนทนาโดยใช้แผนที่ประกอบเพื่อเชื่อมโยงถึงจังหวัดที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ไค้แกจ้งหวัดสิงห์บุรี สุพรรณบุรี อโยธยา กาญจนบุรี ตาก
- 4) แบ่งกลุ่มอภิปรายแล้วรายงานหน้าชั้นเรียนเกี่ยวกับหัวข้อต่อไปนี้
 - วิถีกรรมหรือผลงานที่แสดงถึงความกล้าหาญของชาวบ้านบางระจัน
 - เหตุผลที่แสดงว่าบุคคลเหล่านั้นได้รับการยกย่องว่าเป็นบุคคลสำคัญ
- 5) ครูและนักเรียนช่วยกันสรุป

ข. การสอนโดยให้ครูสไลด์เทปแล้วอภิปราย

- 1) บอกจุดประสงค์ในการเรียนครั้งนี้
- 2) ให้ร้องเพลงศิกขางระจันและ เพลงต้นตระกูลไทย
- 3) ครูเล่าเรื่องย่อหน้าเข้าสู่บทเรียน
- 4) ทำการฉายสไลด์เทปเรื่องศิกขางระจันให้นักเรียนชม
- 5) แบ่งกลุ่มอภิปรายแล้วรายงานหน้าชั้นเรียนในประเด็นต่อไปนี้
 - วิถีกรรมหรือผลงานที่แสดงถึงความกล้าหาญของชาวบ้านบางระจัน
 - เหตุผลที่แสดงว่าบุคคลเหล่านั้นได้รับการยกย่องว่าเป็นบุคคลสำคัญ
- 6) ครูและนักเรียนช่วยกันสรุป

ค. การสอนโดยวิธีแสดงบทบาทสมมติแล้วอภิปราย

- 1) บอกจุดประสงค์ในการเรียนครั้งนี้
- 2) ให้ร้องเพลงศิกขางระจันและ เพลงต้นตระกูลไทย
- 3) ครูเล่าเรื่องย่อของบ้านบางระจันให้ฟังที่ละตอน
- 4) ให้นักเรียนแสดงบทบาทสมมติเป็นผู้นำของชาวบ้านบางระจันในเหตุการณ์สำคัญไค้แกนายแท่น นายโชติ นายอิน นายเมือง นายคอก นาย

แก้ว ชุนสรณ์ นายจันทนวิเชียร นายทองเหม็น นายทองแสงใหญ่ พระอาจารย์ธรรมโชติ และข้าศึกพม่า

- 5) ให้แบ่งกลุ่มอภิปรายแล้วรายงานหน้าชั้นเรียนเกี่ยวกับหัวข้อต่อไปนี้
 - วิเคราะห์หรือผลงานที่แสดงถึงความกล้าหาญของชาวบ้านบางระจัน
 - เหตุผลที่แสดงว่าบุคคลเหล่านั้นได้รับการยกย่องให้เป็นบุคคลสำคัญ
- 6) ครูและนักเรียนช่วยกันสรุป

6. การประเมินผล

- สังเกตจากการรวมกิจกรรมและการอภิปราย
- สังเกตจากการตอบคำถาม
- ใช้แบบสอบถามวัดการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมในค่านิยมรักชาติ ความกล้าหาญ และความเสียสละ

เอกสารที่แจกให้

ชาวบ้านบางระจัน

การที่ชาติไทยเป็นชาติที่เก่าแก่และไม่เสื่อมสูญ เพราะคนไทยมีเลือดรักชาติที่แรงกล้า บางสมัยไทยมีกำลังน้อยประเทศตกอยู่ในยุคเข็ญก็สามารถกู้ความเป็นไทยขึ้นมาได้ ความรักชาติเป็นกำลังที่ทำให้คนไทยกล้าหาญ กล้าเสี่ยงชีวิตต่อสู้กับข้าศึกเพื่อรักษาความเป็นไทยคงจะเห็นได้จากการต่อสู้ของคนไทยหมู่หนึ่งซึ่งรู้จักกันในประวัติศาสตร์ว่าเขาคือ "ชาวบ้านบางระจัน"

ก่อนที่กรุงศรีอยุธยาจะเสียแก่พม่าในครั้งหลัง พม่าได้ยกทัพเข้ามาสองทาง คือทางเมืองกาญจนบุรีและทางเมืองตาก ทัพของเนเมียวสีหบดีพักตั้งค่ายอยู่ที่เมืองวิเศษชัยชาญแล้วให้ทหารกองโจรออกค้นหาสมบัติและข่มเหงราษฎรไทยทั้งหญิงชาย พวกราษฎรไทยมีความโกรธแค้นการกระทำอันป่าเถื่อนของพวกทหารโจรจึงรวบรวมกำลังกันขึ้นต่อสู้กับพวกทหารพม่า มีหัวหน้า 6 คน คือ นายแท่น นายโชติ นายอิน นายเมือง นายคอกและ

นายแก้วโดยลงพม่าว่าจะพาไปค้นหาผู้หญิงไทยที่หลบอยู่ ทหารกองโจรพม่าหลงตามไปพอเข้า
ถึงในป่าพวกคนไทยเหล่านั้นก็จับพม่าฆ่าตายหมดแล้วพากันหนีไปยังบ้านบางระจัน คนไทยเหลา
นั้นได้ไปหาพระอาจารย์ธรรมโชติ สำนักวัดเขานางบวชแขวง เมืองสุพรรณบุรีซึ่งพวกลูกศิษย์
ได้พาหนีมาอยู่ที่วัดโพธิ์ เก้าตันหรือวัดไม้แดง เป็นที่เคารพนับถือของชาวบ้านบางระจันมากให้
ช่วยเป็นกำลังใจในการต่อสู้กับพม่าคราวนี้ พวกคนไทยที่บ้านบางระจันและที่อพยพมาจากที่อื่น
ทางอาสาเป็นกำลังรบมีจำนวนถึง 400 คน มีหัวหน้าเพิ่มขึ้นคือ ขุนสรรค์ นายจันทนาค เขียว
นายทองเหม็น นายทองแสงใหญ่

อาคันโน้น นายกองพม่าเห็นพวกทหารของตนหายไปจึงเรียกกำนันพันเรื่องไป
สอบสวน กำนันรู้ว่านายแทนพาทหารพม่าไปประหาร เสียหมดแล้วจึงออกอุบายว่าจะไปตาม
พม่าที่หายไปมาให้แล้วกำนันก็พาพรรคพวกหนีไปพร้อมกับนายแทนที่บ้านบางระจัน อาคันโน้นเห็น
พันเรื่องหายไปก็รู้ได้ว่าพวกตนถูกทำร้ายจึงยกกำลังทหารหนึ่งกองร้อยออกติดตาม พม่า
ถึงบ้านบางระจันพวกอาสาสมัครซึ่งรู้ตัวอยู่แล้วว่าพม่าต้องตามมา ก็เข้าดักโจมตีกระหน่ำฆ่าพม่า
ตาย เกือบหมดกองร้อยคงหนีกลับไปได้เพียง 2 คน

พวกชาวบ้านบางระจันรู้ว่าพม่าจะต้องกลับมาแก้ตัวอีกแน่ จึงรีบตระเตรียม
เสบียงอาหารและอาวุธตามแต่จะหาได้ทั้งผู้หญิงผู้ชายช่วยกันเหมือนคนๆเดียว ส่วนพระอาจารย์
ธรรมโชติก็เป็นกำลังใจให้แก่ชาวบ้านบางระจันมาก

ความคาดหมายของนักรบไทยนั้นไม่ผิด จารุณหุ่นได้รับคำสั่งจากเนเมียวสีหบดี
ให้ยกพล 500 มาช่วยอาคันโน้นและเห็นว่าชาวบ้านบางระจันคงไม่สามารถต้านทานกำลังของ
เขาได้แต่พม่าคิดผิดไปมาก เพราะถึงแม้กำลังพลของชาวบ้านบางระจันมีน้อยก็จริงแต่มีกำลังใจ
และขวัญดีมาก เพียงแต่จารุณหุ่นย่างเข้าเขตบ้านบางระจันเท่านั้นก็ถูกทหารบ้านบางระ
จันเข้าตะลุมบอนจนทหารพม่าล้มตายไปเกือบหมด

เนเมียวสีหบดีเป็นคนมีความมานะพยายามจึงได้สั่งให้ตั้งจาโบคุมพล 900 ไป
ทำลายค่ายบางระจันให้ได้ แต่แล้วตั้งจาโบเองกลับต้องเป็นผู้ถูกทำลายกลับมามากอย่างบอบช้ำ
ที่สุด ชัยชนะของชาวบ้านบางระจันได้ชักจูงให้ชาวไทยในที่อื่นๆพากันมาสมทบที่จะช่วยกันป้องกัน
บ้านเมืองมากขึ้น

คราวนี้เนเมียวสีหบดีเห็นว่าต้องรีบจัดการปราบชาวบ้านบางระจันมิฉะนั้นจะ

มีกำลังเข้มแข็งยิ่งขึ้นจึงสั่งให้สุรินทร์จ่อช่องนายทหารฝีมือเอกคนหนึ่งยกกำลังไป 1,000 ซึ่งคิดว่ามากพอแล้ว แต่ความไม่ประมาทของชาวบ้านบางระจันได้ช่วยให้การรบเป็นผลสำเร็จ โดยจัดให้นายแทนคุมกำลังกองหน้า 200 นายทองเหม็นคุมกำลังปีกขวา 200 และพันเรืองคุมปีกซ้าย 200 กำลังของนายแทนยิงต่อสู้พม่าอยู่ทางด้านหน้า ส่วนกำลังของนายทองเหม็นและพันเรืองสลับเข้าตีด้านข้างและหลัง เมื่อได้จังหวะก็รุกเข้าตะลุมบอนพร้อมกัน สุรินทร์จ่อช่องถูกอาวุธตายในที่รบ นายแทนถูกปืนที่หัวเข้าต้องหามกลับค่าย พวกทหารไทยเลิกรบแล้วรีบรับประทานอาหารที่ผู้หญิงเตรียมไว้พร้อมไม่เสียเวลา กองสอคนมไทยได้ข่าวว่าทหารพม่ากำลังอดเวงเพราะแม่ทัพตาย ชาวบ้านบางระจันจึงรีบเข้าตะลุมบอนกับพม่าอีกจนแตกกระจายไม่เป็นกระบวน

เนเมียวสีหบดีเห็นว่าการปราบพวกชาวบ้านบางระจันเริ่มลำบากยิ่งขึ้นจึงให้แยกออกากยพล 1,000 คนเศษไปปราบก็ต้องปราบชัยกลับมาเป็นครั้งที่ 5 ครั้นให้จิกแยกพลไปเป็นครั้งที่ 6 ก็ถูกตีแตกกลับมาเช่นเคย

ในการรบครั้งที่ 7 เนเมียวสีหบดีเปลี่ยนยุทธวิธีใหม่โดยจัดทหารม้าไปด้วยเพราะรู้ว่าไทยไม่มีม้า คราวนี้นายจันทวนตเชื้อวเป็นนายกองใหญ่ส่วนขุนสรรค์คุมพลแม่นปืนหนึ่งกอง รอยพม่ามาถึงเตรียมจะตั้งค่าย นายจันทวนตก็พาเข้าตะลุมบอนจนพม่าแตกเสียขบวนหมด อากันบันยแม่ทัพถึงแก่ความตายในที่รบ ไทยสามารถรักษาค่ายบางระจันไว้ได้นานถึง 4 เดือน โดยรบชนะพม่าถึง 7 ครั้ง

บังเอิญเป็นคราวเคราะห์ร้ายของชาวบ้านบางระจันที่มีทหารของพม่าคนหนึ่งเคยอาศัยอยู่เมืองไทยมานานเป็น "สุกี้" หรือนายกองใหญ่ของพม่ารู้จักนิสัยชาวบ้านบางระจันดีว่าชอบรบในที่แจ้งจึงขออาสาไปปราบชาวบ้านบางระจัน สุกี้ไปตั้งค่ายอยู่กับค่ายไทยแล้วเอาปืนใหญ่ยิงเข้าไปในค่ายโดยไม่ยอมออกมารบนอกค่าย นายทองเหม็นเป็นคนหัวหาญกว่าเพื่อนแค้นใจพม่าจึงขี่กระบือบุกเข้าไปในค่ายพม่าและถูกพม่าฆ่าตาย ฝ่ายไทยไม่มีปืนใหญ่ได้ขอไปทางกรุงศรีอยุธยาแต่ก็ไม่ได้ ครั้นเหลือกันเอาเองก็แตกไร้การไม่ได้ พม่าใช้ปืนใหญ่ยิงชาวบ้านบางระจันล้มตายลงเป็นจำนวนมากบรรดาหัวหน้าก็ตายไปทีละคนสองคนในที่สุดพม่าก็เข้าตีค่ายแตกพระอาจารย์ธรรมโชติถึงแก่กรรมภาพในค่ายนั้น นับเป็นเวลา 5 เดือนที่ชาวบ้านยืนหยัดสู้รบกับพม่าอย่างกล้าหาญ วีรกรรมของชาวบ้านจึงได้รับการยกย่องและจารึกไว้.

การศึกษาเปรียบเทียบผลการ เรียนรู้ค่านิยมจริยศึกษาของนักเรียนในระดับประถมศึกษา
โดยใช้สไลด์โต้ตอบกับการแสดงบทบาทสมมติ

บทคัดย่อ

ของ

พรรณสว่าง สุวรรณรงค์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

เมษายน 2528

การศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ด้านจริยศึกษาของนักเรียนในระดับประถมศึกษา

โดยใช้สไลด์เทปกับการแสดงบทบาทสมมติ

จุดมุ่งหมายสำคัญในการศึกษาครั้งนี้เพื่อศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ด้านจริยศึกษาในเรื่องความรักชาติ ความกล้าหาญ และความเสียสละของนักเรียนในระดับประถมศึกษาที่เรียนโดยการสอนต่างกัน 3 วิธีคือ 1) สอนโดยใช้สไลด์เทปแล้วอภิปราย 2) ให้แสดงบทบาทสมมติแล้วอภิปราย 3) สอนโดยวิธีสอนตามปกติแล้วอภิปราย

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ของโรงเรียนปทุมวิทยากร จังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 90 คน แบ่งออกเป็นกลุ่มทดลอง ก, ข และกลุ่มควบคุม ก. โดยให้กลุ่มทดลอง ก. เรียนจากการดูสไลด์เทปแล้วอภิปราย กลุ่มทดลอง ข. เรียนจากการแสดงบทบาทสมมติแล้วอภิปราย ส่วนกลุ่มควบคุม ก. เรียนจากการสอนตามปกติแล้วอภิปราย หลังจากทุกกลุ่มได้เรียนเสร็จสิ้นลงเป็นเวลา 3 คาบแล้ว ได้ทำการทดสอบวัดการได้เหตุผลเชิงจริยธรรมทันทีแล้วนำเอาคะแนนมาวิเคราะห์หาค่าความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยโดยวิธี

t - test

จากการทดลองพบว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนของกลุ่มทดลอง ก. กับกลุ่มทดลอง ข. และกลุ่มทดลอง ก. กับกลุ่มควบคุม ก. มีผลแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนกลุ่มทดลอง ข. มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มควบคุม ก. อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

A COMPARATIVE STUDY OF MORAL LEARNING OF PRIMARY SCHOOL
STUDENTS BY USING SLIDE- TAPE AND ROLE PLAYING.

ABSTRACT

BY

PANSAWANG SUWANNARONK

Presented to partial fulfillment of the requirement
for the Master of Education Degree
at Srinakharinwirot University

April 1985

The main purpose of this study was to compare moral learning on patriotism, braveness and sacrifice of primary school students by using three types method of teaching (1) slide - tape and discussion, (2) role playing and discussion and (3) conventional teaching and discussion.

The subjects were 90 students randomly selected from Prathomsuksa 5 at Prathumwittayakorn School in Ubonrajchathani Province. They were randomly assigned to 30 students each experimental group A and B and control group C, group A studied from slide - tape then followed by discussion. Group B studied from role playing and then discussion and group C studied from conventional teaching followed by discussion. Immediately after the lesson, moral reasoning tests were administered. Data were collected and analysed by using t - test to find the differences of mean.

It revealed that there was no significant difference among group A and group B, group A and group C, but mean score of group B was significantly higher than those of group C at .05 level.